

Nauris Gekišs

MĒS TIKĀMIES PIE LĀCĪŠA

*Godinot Viju Kreicumu, kura mīlēja
manu dzeju un ticēja,
ka Latvijai tā ir vajadzīga*

UDK 821.174-1

Ge 270

NAURIS GEKIŠS

Mēs tikāties pie lāciša

Godinot Viju Kreicumu, kura milēja manu dzeju un ticēja, ka
Latvijai tā ir vajadzīga

© Teksts, Nauris Gekišs

© Vāka foto, Vēsma Gekiša

© Datorsalikums, Inese Gura

ISBN: 978-9934-9103-7-1

Drukāts SIA “Drukātava”

Rīga, 2024

Saturs

Vijas Kreicumas piemiņai.....	8
Jelgavas lācītis.....	9
Jelgavai	11
Lielupei	12
Lāču sapnis	13
Lāči mostas.....	14
Elgai Igenbergai	16
Norai Bumbierei	17
Rīgas naktis	18
Meklējot Čaka sirdi	19
Grīziņkalna bibliotēkai simtgadē	21
Rīgas Centrālās bibliotēkas filiālbibliotēkai “Strazds” 60 gadu jubilejā	23
Jaunciemam.....	25
Operas sargi.....	26
Ai, magones! (Jāņa Ziemeļnieka motīvs)	28
Austrai Skujiņai.....	29
Regīnai Razumai.....	30
Veltai Skurstenei	31
Kaijas sveiciens.....	32
Rudens ienāk Jūrmalā.....	33
Slokas aprūpes centram	34
Par tevi, jūra! (Harija Heislera motīvs).....	36
Kaimiņienes Irēnas piemiņai	38
Ināras B. mātes piemiņai	39

Ziedi, baltais ceriņkrūms!	40
Runča Mura pavasaris.....	41
Runcis Muris rudenī	43
Runča Mura Ziemassvētki.....	44
Vārnu koncerts.....	46
Mārupes pilsētai.....	47
Mārupes novadam.....	48
Mārupes senioru korim “Noktirne” 52. gadadienā	49
Gulbenes pilsētai 95. jubilejā.....	50
Gulbenes novada pensionāru biedrībai “Atspulgs”	51
Gulbenes pilsētas pensionāru biedrībai.....	52
Lejasciemam.....	53
Sudalu ezera dārgumi	54
Stāmerienas pilij	56
Dzejnieces Ilzes Makstenieces piemiņai.....	58
Dzeja nevar nomirt	59
Zigrīdas dēla piemiņai	60
Balvu pilsētai 96. jubilejā	61
Lūgšana Dievmātei Jaungada ieskaņā.....	62
Dievs nepaies Latvijai garām	63
Ar sarkanbaltsarkano sirdīs.....	64
Lāčplēsis katrā no mums	65
Zaldāts pelēkā miglas šinelī.....	66
Brālis pret brāli	67
Mana dzimtene janvāra puteņos (Arvīda Skalbes motīvs)	68

Meteņiem.....	69
Kādēļ augam? (Bruno Sauliša motīvs).....	70
Egle un kļava	71
Akmens eņģelis.....	73
Baltais kaķis un melnais kaķis	75
Balāde par vecumu	76
Pūķu ciņa.....	78
Pārdomas Pūķa gada ieskaņā.....	79
Priecīgāks novēlējums Pūķa gadam.....	80
Mana drauga Kārļa Plūmiņa piemiņai.....	81
Ernestam Birzniekam-Upītim	82
Neslēpies vairs!.....	83
Viļāniem	84
Mana vēstuļu drauga, Romas katoļu priestera Alberta Cimanovska piemiņai	85
“Es esmu” desmit rindās.....	86
Latvijas pilsētas alfabētā.....	87
Ejam Saulgriežiem pretī!	88
Lilitai Ozoliņai	89
Margaritai Stārastei	90
Hiacinte uz mana loga	91
Marta rokenrols	92
Nav laika!	93
Smilšu pulkstenis.....	94
Bites un lācis.....	95
Ļaunā spēle.....	96
Kad ļaunums plosās.....	97
Skarbi un asi.....	98

Maldugunis.....	100
Velnišķīgs sapnis (Jura Helda motīvs)	101
Senajai biedrenei.....	103
Pārdomas barojot baložus	104
Trīs vīri debesu krogā.....	106
Raiņa asaras.....	108
Ja dots uzdevums dzejot laikmetīgi.....	109
Stambula	111
Never durvis tumsai vaļā!.....	112
Tumsa ir tikai puse	113
Pavasari neaizliegt!	115
Mīlestības gaisma	116
Vahtangam Kikabidzem	117
Vulkāna ēnā.....	118
Sniegpārslu deja.....	119
Sniega pārslas tavā logā (Vārkavas meitenei).....	120
Vīna upe tavās lūpās.....	121
Sapņu runcis.....	122
Ēdelveisa zieds	123
Par zvaigzni debess pamalē	124
Sirds eglītē	125
Meitenei astotajā martā	126
Ceļš uz sirdi.....	127
Zudušajai	128
Mūžīgā dilemma.....	129
Cilvēks burbulī.....	130
Raudošo priedi noskūpstā sals.....	132
Ziemas pasaka mežā.....	133

Eža bērni	135
Peonijas dziesma (Annas Sakses motīvs)	137
Es pārnākšu	138
Es vēlos kļūt par melodiju	139
Es vējam visu atdošu	140
Viļa Kazaiņa piemiņai	141
Tāda ir dzīve	142
Mēs esam liktenim par spīti	143
Papardes zieds mūsu sirdīs	145
Kad manis vairs nebūs	146
Kolēģei no darba aizejot	147
Kolēģei II	148
Iet uz nākotni	149
Draugiem un tuvajiem veltītais laiks	150
Tev pieder	151
Nepārstāsim sapņot!	152

Vijas Kreicumas piemiņai

Pārtrūka saruna mūsu,
Un klausulē palika klusu...
Bet tā jau gadījās bieži,
Kad draudzīgas sarunas ieilgst...

Baterija tukša ne jau pirmo reizi,
Pirms vēl sarunu esmu beidzis,
Un apjaust mans prāts to nespēja,
Ka šī saruna mums bija pēdējā.

Bija masku un mājsēdes laiks,
Kas nu jau sen kā ļauns murgs ir gaisis,
Un divi gadi man pagāja neziņā, Vija,
Mums bez telefona citas saziņas nebija.

Par to, ka neziņa lauzta, es teikšu paldies
Un to, lai Tevi pie sevis ņem Dievs,
Varbūt reiz mūsu sarunai būs turpinājums,
Ja Dievs savā mājoklī ļaus tikties mums...

Jelgavas lācītis

Pūš rudens vēji asi,
Izkaisa Lielupē zeltainas lapas,
Bet mazais Jelgavas lācītis
Savā postenī sēž tāpat.

Viņu mērcē lietus un purina vēji,
Varbūt degungalā kārs lāsteku sals,
Bet mazais lācītis visu izturēt spējīgs,
Jo prasmīga tēlnieka rokām akmenī kalts.

Skatos – zeltainas lapas un sārtas
Azaida podā lācītim licis kāds bērns,
Laikam tāpēc, lai mielasts ir gardāks,
Ko mazais lāčuks, nesteigdamies, ēd.

Varbūt zeltainas lapas ir medus,
Bet ogu ievārījums ir sarkanās?
Lai paēdis lācītis jūtas, kad ledus
Lielupi spelgonī klās?

Jo šis lācis neiet ziemas guļā,
Bet allaž modri sēž pilsētas sardzē,
Vai putenis kopā zemi ar debesīm kuļ,
Vai ledaini vēji saldē un lietus mērcē.

Lai pūš rudens vēji asie!
Mūs nebiedē ziema bargā,
Kad uzdejo lietus un sniegs,
Jo brašais lācītis pilsētu sargā.

* Katru reizi, kad tikām ielūgti piedalīties Jelgavas dzejnieku kluba "Pieskāriens" almanaha "Zemgales vācelīte" atvēršanā, mēs ar Viju mēdzām tikties pie kāda zīmīga pieminekļa Jelgavā. Pirmajā reizē tā bija slavenā lācīša skulptūra, kura attēlota uz šīs grāmatas pirmā vāka, bet citās reizēs tas bija Īles veidotais piemineklis "Mūžīgais students," Noras Bumbieres piemineklis, vēl citā reizē piemineklis "Jelgavas atbrīvotājiem." Tā viņa mani un manu mammu, ar kuru abas iepazinās un sadraudzējās manos dzejas lasījumos, iepazīstināja ar Jelgavu.

Jelgavai

Redzējis esmu pilsētas daudzas,
Kas vārdos tik dažādos saucas,
Bet tev, Jelgava, Zemgales sirds,
Līdzināties nespēj nekas cits!

Lai zied kastaņi, ceriņi, rozes,
Vai pilsētu maigi sedz sniegs,
Tavu skaistumu laiks nespēj nodzēst,
Vienreiz redzēts – neaizmirsīsies!

Labklājība šeit mūžam lai valda,
Bet dzīve ļaudīm – kā cukurs salda,
Saules krāsā kā Zemgales sviests,
Biezā kārtā uz rieciena ziests!

Lielupei

Lielupe – sudraba dzīpars
Zemgales zaļajā sagšā,
No Mūsas un Mēmeles vīta,
Ne kā Daugava – zvēru raktā.

Zemgales laukus un pļavas
Veldzē upe, kam Lielās vārds dots,
Zelta bērzi un purpura kļavas
Pušķo krastus tai rudenos.

Vien Mūžīgais students ar lietussargu
Upei muguru pagriezis lepni,
Nebīstas viņš nosodījumu bargu,
Jo Īle cēlis šim pieminēkli!

* Viens no dzejoļiem, kas tapa pēc Vijas ierosinājuma.

Lāču sapnis

Šodien uz otras auss
Lāči pagriežas migā,
Tādiem nerūp, ja auksts –
Dusa tik salda un ilga.

Lāči guļ ziemas miegu,
Omulīgi ķepu sūc,
Sapņo nevis par baltu sniegu,
Bet ziedošu pļavu, kur bites dūc.

Mellenes tumšās, avenes sārtās,
Un lācenes zeltainās –
Pērles lāču brīnumstāstā,
Pēc kurām ķepaiņi alkst.

Lāču sapnis ir jauks,
Kā avene medū – tik salds,
Lai spārdās negantais lausks!
Ar sapni dvēselē nenosalt!

* Vija man izstāstīja tautas ticējumu, ka 25.janvārī lāči apgriežoties migā uz otras auss, tas deva ierosmi dzejolim.

Lāči mostas

Marta izskaņā, nokūstot sniegam,
Kad lazdu paēnā vizbules plaukst,
Lāči mostas no ziemas miega,
Kaut arī vēl ārēs ir auksts.

Vai gan labāk tiem nav palikt migā,
Kur nemērcē lietus, nevar iekniebt sals?
Nē, ziemas guļa tiem jau gana ilga,
Nu tai beidzot ir pienācis gals!

Meža norā saule un ķīvītes dziesma
Lāčus dzīvi izbaudīt sauc,
Viņus biežais kažoks pasargā no iesnām,
Tādēļ nebiedē ziemeļvējš auksts.

Kur lai martā rod azaidu lāči?
Bišu medus vēl nav, bet ogu nav vairs...
Vai, kādu sakni no zemītes racis,
Paēdis lācis, un to negrauzīs izsalkums baigs?

Vai lāčupurni, kas dīgst pavasarī,
Spēs atdot ziemā zaudētos taukus?
Ar slaidu figūru lācis ir divtik sparīgs,
Diez vai gardam kumosam garām iet ļautu...

Lai veicas lāčiem rast azaidu gardu,
Tikai labāk mums viņus nesatikt!
Ja mežā ej baudīt saulaino martu,
Vācot pūpolus, esi uzmanīgs!

* Saskaņā ar latviešu tautas ticējumiem, lāči parasti mostas no ziemas miega ap 25.martu. To man pastāstīja cita lasītāja Iveta, tā šis dzejolis tapa kā turpinājums Vijas iedvesmotajam dzejolim.

Elgai Igenbergai

Cauri laikam skan melodija,
Silda dvēseli un ceļ spārnos,
Kā gaismas dzīpars tā vijas
Un aizved atmiņu ceļos tālos.

Dziesmu ratiņš ripo cauri pilsētai,
Pa Rīgas bulvāriem, pāri vecajam tiltam,
Garām dārzam, kur mārtiņrozi plūc mīlētājs,
Un melodijas kā stipra kafija dvēseli silda.

Šīs ir dziesmas, kas nekad neapniks,
Kuras dziedāja māte un vecmāmiņa,
Tās dzirdot, vienmēr ap sirdi kļūs silti
Un atdzīvosies mīļas atmiņas.

Cauri laikam skan melodijas –
Tās mums ir atstājusi Elga,
Kā gaismas dzīpari tās vijas,
Tās nenoveco kā rotas no skaidrākā zelta.

* Elga Igenberga bija mīļākā Vijas jaunības dienu komponiste,
turklāt arī jelgavniece.

Norai Bumbierei

Dzidra balss par ķiršu lietu dzied,
Dzied tik saldi, kā smaržo ķirša zieds...
Šajā balsī mana bērnība dzied,
Un atmiņas raisās kā ķiršu ziedi...

Dzidra balss manā atmiņā skan,
Kad iela aiz loga ver laternu acis,
Šajā balsī dzied vēja zvans
Un sirdī iedur saldi rūgtu sāpi...

Dzidra balss mani pavada visur,
Ikdienas gaitās un svētkos,
Reizēm atmiņu šautru sirdī man dur,
Bet reizēm dod jaunus spēkus.

Dzidra balss no bērnības man
Kā mazputniņš lido līdzī,
Kā saldi sāpīgi dzeloša bite san,
Liek atcerēties brīžus un cilvēkus, kuri man mīļi...

Rīgas naktis

Rīga mirkšķina tūkstoš logu acis,
Zeltains mēness peldas Daugavā,
Liegu šūpuļdziesmu tilta vantīs
Nospēlē vējš pilsētai manai.

Snauž Vērmaņdārzā akmens lauvas
Un klausās, ko liepas čukst,
Māte Latvija zilā naktī raugās,
Un cauri mūžībai var dzirdēt, kā Čaka sirds pukst.

Vai teātra atlanti tumsā zogas
Uz Vērmaņdārzu ar lauvām tērzēt?
Varbūt lauvas pusnaktī lec pāri žogam
Un dodas pie viņiem riču raču spēlēt?

Bet varbūt Vērmaņdārzā zem liepām
Tās divas ēnas ir Čaks un Ziemeļnieks,
Kuri tik skaistās mēness naktīs tiekas,
Lai par dzeju varētu aprunāties?

Vai tā ir Čaka sirdspukstu duna,
Vai vēlinu gājēju soļi tur klauzdz?
Varbūt astoņi gadsimti runā,
Un vien klusās mēness naktīs to sadzirdēt ļauts?

Vējš spēlē noktirni tilta vantīs,
Ēnas naktī dejo kā Kublinska dziesmā,
Kad lokās koku zari, vēja brāzmu skarti,
Un brīnišķi tēli tev prātā ienāk.

Meklējot Čaka sirdi

Es eju pa Čaka ielu
Lēnā gaitā ar soli vieglu,
Un man liekas, ka pilsētas dunā
Gluži kā vārsnās Čaka sirds runā.

Vai viņš nāk man pretī ar soli vieglu
Pa savā vārdā nosaukto ielu?
Vīrs garā mētelī, platmali galvā,
Meklējot pazaudēto sirdi, uz ietvi raugās...

Nē, tas vīrs, kas nāk man pretī, nav Čaks!
Citādi namu logos vērtos viņa skats,
Meklējot meitenes acis tur spīdam,
Logos, kas asaro miglainā rītā.

Man aiz muguras paliek māja,
Kurai savu pēdējo elpu dāvināja
Lauztās sirds trubadūrs Ziemeļnieks,
Man šķiet – viņš arī tepat līdzās iet.

Drīz jau priekšā Zemitāna tilts,
Kurā varenā duna iztālēm šķita Čaka sirds...
Meklējot Čaka sirdi, Ziemeļnieka elpu
Daudz esmu te staigājis rītos un vakaros vēlu.

Grīziņkalnā cienīga vārna
Bargi noķērc: “Ko šis sevi māna!”
Kam jāmeklē sirds, kas ar tevi jau runā
Gan automašīnu straumes, gan vilciena dunā?

Bet Ziemeļnieka elpa rudens vējā traucas
Pāri pilsētai, kaisot lapas un sniegpārslas aukstas,
Un tās arī manos matos krīt,
Liekot just, ka te paliek daļa arī no manas sirds...

Grīziņkalna bibliotēkai simtgadē

Ieklausies, lasītāj, vai dzirdi,
Kā vienā ritmā ar pilsētas dunu
Uz trotuāra skan Čaka sirds?
Atver šīs grāmatas! – Tajās viņš runā.

Ieskaties, lasītāj, vai redzi
Ielas, kur spēlējās mazā Bille?
Ja tu grāmatu vaļā vērsi,
Ar viņas acīm Grīziņkalnu ieraudzīt spēsi!

Vai zem šīm pašām liepām, kas aiz loga,
Kur vakars atkal lēni tumst,
Aleksandrs Čaks vērtā dvēseles moka
Par skaistām vārsmām, kas uzrunā mūs?

Varbūt, klīstot pa šīm pašām ielām
Vientulīgos vakaros,
Tapa dzeja arī Ziemeļniekam?
Rau, arī viņa mūža darbs šeit vietu rod!

Vai esi lasījis Andreju Skaili,
Viņa atmiņas par Grīziņkalnu?
Kurš stāstnieks vēl spēj tā likt smaidīt?
Viņa humors ir kā saule, kas uzvar pat salnu!

Ja te dzirdi, kā klaigā vārnas,
No kaijām sargājot valstību savu,
Prātā nāk rakstnieks Jānis Grīziņš,
Kura stāsts darīja jautrāku bērnību tavu.

Simts gadi ir aizvadīti,
Simtgades augļus redzam šajos plauktos...
Kurš rajons vēl ir apveltīts tik bagātīgi?
Kur vēl par saviem var dēvēt rakstniekus tik daudzus?

Rīgas Centrālās bibliotēkas fliālbibliotēkai “Strazds” 60 gadu jubilejā

Tas nekas, ja aiz loga janvāris
Baltā putenī zemi ar debesīm jauc!
Šeit vienmēr ir pavasaris –
Rau, vāzē ceriņzars plaukst!

Šeit vienmēr ir pavasaris,
Arī tad, kad ārā sniegs un sals,
Jo grāmatās atrast vari
Visu, ko vajag, lai dvēselei nesalst.

Šeit dzeja un mūzika skan,
Vakara krēslu kļiedējot,
Un priecē brīnumskaistas gleznas,
Silto zemju ainas atklājot.

Lai ziemelis ārā dzied dziesmu,
Lai griežas sniegpārslas jautrā dejā!
Mēs iededzam sirdīs prieka liesmu
Un par ledaino ziemu vien smejam!

Nez, vai tas ir tikai tādēļ,
Ka bibliotēkai Strazda vārds dots?
Kaut mazie dziedoņi dienvīdu tālēs,
Šķiet, pavasara dvesma šeit mūžīgi mājō.

Un mēs esam un būsīm kā strazdi,
Mazie prieka nesēji ziemai par spīti!
Kaut balti sniegi vēl tērpuši āri,
Ar dzejām un mākslu dvēseles sasildīsim!

Jaunciemam

Pie Ķīšezera reiz bija Beku ciems,
Un vai to kāds zina, cik tas bija vecs?
Nu dabas liegumā savas micītes slien
Gan tuklās bekas, gan citas sēnes.

Un tagad ciemats, kas mūžīgi jauns,
Dabas draugus ciemos gaida
Gan kad mežam zelta lapu tērps glauns,
Gan kad zili krokusi ceļmalā smaida.

Šeit, kur baltie gulbji un melnie lauči
Rod mājas Ķīšezera niedrēs,
Šeit satiekas Rīga un lauki,
Kā uz laukiem brauc pilsētnieks dvēseli dziedēt.

Operas sargi

Nodejo pēdējo valsī
Dzeltenās lapas ar sārtām,
Stabulē rudens vēji salti,
Drīz lapas griezīs valsī ar sniega pārslām...

Pie baltā operas nama drēgnā rītā
Pretimnācēju nav pārāk daudz,
Zāle šķiet piebērta kā ar baltu krītu –
To izrotājis salnas pieskāriens auksts.

Džentlmenis oranžos zābakos,
Zaļā beretē, uzvalkā pelēkā,
Pa zelta lapām nokaisītu eju nākot,
Man ceļu nedod un malā nelēkā.

Viņam blakus lēdija brūnā kleitā
Un dzeltenās kurpītēs
Ar galvu cienīgi pamāj man sveikas,
Un lēdijai ceļu dodu es.

Sen pazīstu šo meža piļu pāri –
Ne jau pirmo gadu viņus satieku šeit,
Man viņi liekas tādi kā operas sargi,
Kuriem uzdots garāmgājējus sveikt.

No tiem, kuriem opera mīla,
Viņi nodevas ievāc labprāt,
Tādēļ, ja satiekat pāri meža piļu,
Neaizmirstiet viņiem samaksāt!

Baltmaizes doniņu paņemiet līdzī
Vai bez piedevām bulciņu kādu,
Lai uzciēnātu katru meža pīli
Ar sauju drupaču gardu!

Viņi ir droši – labprāt ēd no saujas,
Bet ne katram izrāda godu tādu...
Es nezīnu gan, vai paglaudīt ļaujas,
Varbūt labāk neaiztīkt sargus?

Ai, magones! **(Jāņa Ziemeļnieka motīvs)**

Ai, magones, ai, magones!
Deg lūpas tev kā ugunssārtas magones!
Dvēseli projām nes, jā, projām nes
Un atklāj košos sapņos jaunas pasaules...

Ak, Haijalij, ak, Haijalij!
Kā čūska, skūpstot, ielej indi asinīs.
Tad sadeg sirds, tad sadeg sirds,
Un sapņa sagūstītais pašai dzīvei mirst...

Ai, magones, ai, magones!
Kādēļ tik skaistiem ziediem dāvāts tik ļauns spēks?
Kur paliek dvēseles, kur dvēseles,
Ko burvju puķe sagūsta un projām nes?

* Haijalija ir literārs tēls Jāņa Ziemeļnieka daiļradē, aziātu princese, kas simbolizē atkarību, aizliegto augli un pazudinošu mīlestību. Kā zināms, J. Ziemeļnieks (īstajā uzvārdā: “Krauklis”), kurš 20.gs. 20.gados bija viens no populārākajiem latviešu dzejniekiem, neveiksmīgas operācijas un tās izraisītas hroniskas nieru slimības dēļ kļuva atkarīgs no pretsāpju līdzekļiem (tolaik biežāk pieejamais medikaments, kuru parakstīja ārsti, bija opija tinktūra), un savas izjūtas atklāti aprakstīja savā dzejas krājumā “Ētera odējs.”

Austrai Skujiņai

Ilgu putnus neieslēgt būrī,
Un spārnus tiem neapgriezt –
Ilgas ir tāds putns, kas nepaguris
Nekad nebeidz uz zvaigznēm tiekties.

Reizēm ilgām ir Ikara spārni,
Un saule ir zvaigzne greizsirdīga...
Cik reižu izbradāti tavi ziedu klāni!
Bet dzīve turpinās, kamēr jauni spēj dīgt...

Klusi dzeju čukst Daugavas viļņi,
Kad zvaigznes nāk peldēties,
Starp citām zvaigznēm redzam dvēselīti,
Kuru pie sava debesu tērpa piespraudis Dievs...

Regīnai Razumai

Salna uzkrita pēkšņi
Un ābelei nokoda ziedus,
Bet mūža darbs, kas ir vērtīgs,
Tik un tā ziedēs, lai augļus sniegtu.

Salna uzkrita pēkšņi
Un sirdīs iedzēla skaudri,
Bet vienmēr cilvēku atcerēsies
Talanta cienītāji, tuvie un draugi.

Salna uzkrita pēkšņi
Un maija dienā ielaida ziemas elpu,
Bet kā ziedoņa elpa sasildīt spējīgs
Ir cilvēks, pārvarot laiku un telpu...

Veltai Skurstenei

Mēs turēsim degunu gaisā,
Kā Tu mācīji mūs,
Un uzsmaidīsim zvaigznei, kas laistās
Tur augšā, kur debesjums.

Jauna zvaigzne šovakar iedegas
Tumši zilajā debesu jumā
Un ar gaismas stariem uz atvadām
Noglāsta sirdis, kas slīgst gaišās skumjās.

Tava balss ierakstos skanēs un atmiņās,
Sasildot sirdis ar gaišām skumjām,
Sirdis, kas glabās Tevi gaišā piemiņā,
Un Tu mums pamirkšķināsi no debesu juma...

Kaijas sveicieni

Kad sniega mākoņus ziemelis aijā
Un apaug nami ar lāsteku bārdām,
Es vēlos lidot kā balta kaija
Virš Rīgas jumtiem un tevi saukt vārdā.

Pāri sarmotai Arkādijai
Un Vecrīgas torņiem sniega cepurēs,
Daugavai, kas laistās kā sudraba dzija,
Lai balti spārni tev sveicienus nes!

Vienu mazu dzintara graudu,
Kas kā saules asara mirdz,
Es, pārvarot ziemeli aukstu,
Aiznestu tev, lai glabā sev pie sirds.

Es vēlos, lai tāds gabaliņš saules
Tevi sasilda aukstajā ziemā,
Lai siltās domas, ko mana sirds auklē,
Tevi pavada katrā dienā.

Rudens ienāk Jūrmalā

Jau dārzos tvīkst āboli vēlie,
Un kāpas deg viršu mēļajās liesmās,
Dzērvju dziesmai skanot, pa zeltītiem ceļiem
Jūrmalā rudens ienāk.

Vai krītošās plūmes savu pēdējo zeltu
Atdeva liepām un bērziem?
Nē, šo atvadu dāvanu saule mums velta,
Kur sasildīt skatu, līdz lapas dejos kā zelta sniegs.

Saulriets aizķēries pīlādžu zaros,
Gladiolu šķēpi pret salnām stāj,
Bet tik un tā rudens elpa drīz sarmos
Katru ziedu, kas vasarai atvadas māj.

Dzērvju dziesmai skanot, pa zeltītiem ceļiem
Rudens ienācis Jūrmalā,
Šo zelta dienu skaistumu atmiņā smeliet,
Lai pelēkās dienās dvēsele sasildās!

Slokas aprūpes centram

Lielupes krastā liepas šalc,
Tur bišu un kameņu kori dzied,
Reibina ziedu aromāts, medaini salds,
Tveicē paēna veldzi sniedz.

Zeltainā liepu medus krāsā
Kā saulīte staro šis nams
Klusajā Lielupes krastā,
Kur čaklo medus vācēju dziesma skan.

Atnāks rudens un zelta dzīparus
Liepu smaragda zaļajās kleitās audīs,
Bet liksies, ka zeltainais nams vēl izstaro
Augu vasaru uzkrāto sauli.

Zeltainā rudens lapu krāsā
Kā krītošās liepu lapas staro šis nams
Klusajā Lielupes krastā,
Kad gājputnu ceļa dziesmas jau skan.

Pelēkā novembrī zelta nams sildīs
Garāmgājēju skatu un sirdis,
Bet dzejā un mūzikā skanoši mirkļi
Iemītnieku sirdis ar gaismu pildīs.

Atnāks Ziemassvētki, un Jaunajam gadam
Sals pāri Lielupei ledus tiltu cels,
Bet baltais fons liks saulainajam namam,
Lai kvēlo kā mandarīns sniegā, kā skaidrākais zelts.

Kad jau pavasaris sauks gājputnus mājās
Un zaļi pumpuri piesaulē smies,
Namā, kā pienežziēds zeltainajā,
Arī saulīte ielūkosies.

Tad atkal smaragda zaļās kleitās
Liepas ietērps saulainais maijs,
Līksmi muzicēs strazdu fleitas,
Sauks ārā priecāties, cik zelta nams ir skaists!

Par tevi, jūra! **(Harija Heislera motīvs)**

Par tevi varētu daudz
Es dziedāt un stāstīt,
Kā spīrgts vējš matus jauc,
Kā veldzē tavi mitrie glāsti.

Par skurbinošo aļģu dvesmu,
Par to, cik liegi priedes šalc,
Kā smiltis dzintaru meklējis esmu,
Un kā no rokas ēd gulbis balts.

Par to, kā meklēt zemes malu
Pa tavu ledus segu gribēju iet,
Par kaiju kori, tik skaļu,
Ka no tā dziesmām rītos bēg miegs.

Par svaigām reņģēm Kauguru tirgū,
Un kā starp zobiem tās kraukšķ,
Kad gardi smaržojošais pirkums
Pannā izčurkstējis taukos.

Par smilšu pilim un kūkām,
Un rožainiem gliemežvākiem smiltis,
Par to, kā tava valgme, sāļi rūgtā,
Izslāpušam bērnam tveicē liek vilties.

Kā sena draudzene, jūra,
Tu visu mūžu esi man līdzās,
Gan spīdīgi gluda,
Gan kad viļņu zvēri tevī cīnās.

Par tevi varētu daudz
Es dziedāt un stāstīt,
Kā visbaltākie putu ziedi viļņos plaukst,
Kad dzeļ rudens vēji salti...

Kaimiņienes Irēnas piemiņai

Zelta lapas aiznes vēji,
Salnā vēlie ziedi krīt...
Paliel tas, ko cilvēks sējis
Mūsu atmiņās un sirdīs.

Paliel gaišais, paliel labais,
Vārdos pieminēsim to,
Lai tas nekad neizgaist,
Lai zaigo, dvēselīti sasildot!

Ināras B. mātes piemiņai

Tavs vārds visbaltākajā sniegā
Vienmēr paliks uzrakstīts
Kā kalnu smailē, kas uz debesīm tiecas,
Tas gaišā piemiņā nezudīs.

Paies vasaras, paies ziemas,
Bet mūsu lūpās skanēs tavs vārds,
Tik skaists, kāda nav nevienam,
Jo tas tikai mūsu lūpās tā skanēt var: “Māt!”

Ziedi, baltais ceriņkrūms!

Ziedi, baltais ceriņkrūms!
Ogas nedod, tikai smaržo;
Mīla tā kā melniņš skumjš
Ātri aiziet, ilgi sirdi skarot...

Ziedi, baltais ceriņkrūms!
Sauc meklēt laimi tavā rotā!
Kādēļ to gribas darīt mums?
Jo ne jau katram laime Dieva dota...

Ziedi, baltais ceriņkrūms,
Manu skolas gadu dārzā!
Tava elpa kā sapņu pīpes dūms
Aizved atmiņās, ko klusas lūpas sargā...

Runča Mura pavasaris

Kad aiz loga pavasaris,
Runcim istabā jau karsti,
Ārā strazda dziesma sauc,
Pavēstot, ka vairs nav auksts.

Cik labi mīkstā zālītē!
Tur sēdi, saules apspīdēts,
Pricājies, cik pavasaris skaists
Un ziedu smaržu piepildīts ir gaiss!

Runcim zaļās acis spīd,
Kad zilgmē uzdzied cīrulīts,
Viņš saslien ausis: “Dzirdiet, klau!
Vai lapās pērnajās kas čaukst?”

Vai pelīte, vai varde tur?
Runcis uz visām pusēm vērties nepagurst.
Pat pūpolzarā dziedošs strazds
Šim liekas medījums jo gards...

Ai, runci, kā tev mājās trūkst?
Ir svaigas reņģītes, piens bļodā plūst...
Nu, kādēļ tev tik ļoti gribas
Just, kā starp zobiem nokraukšķ putna ribas?

Tev kuplais kažoks spīd, nemaz nav auksti,
Jo vēl zem kažoka uzkrāti tauki...
Tā putniem, vardēm, pelēm laime,
Jo viegli var no tušņa aizbēgt!

Runcis nepieveys pat koku līku,
Jo uzkāpt tajā ir par slinku,
Tādēļ var droši dziedāt strazds,
Melnā frakā tērptais kavalieris, brašs!

Skat, runcis pikti skrullē ūsas:
“Vai sniegpulksteņos muša dūca?”
Viņš mudīgi jau ķer to ciet,
Bet pēkšņi nākas pašam ciest...

Ir bitei dzelons gana ass,
Un runcim tagad dikti sāp...
Viņš iebrēcas tik skaļi: “Ņau!”
Un ātri, žigli mājup trauc!

Runcis Muris rudenī

Runcim Murim rudenī
Salnā ķepas salst,
Velti skraidīt un mest kūleņus –
Jau atvasarai gals.

Runcim Murim rudenī
Drēgnums nepatīk,
Kaķi necieš vēsu ūdeni,
Bet tagad bieži līst.

Vairs nesagādā prieku klausīties,
Kā rudens lapas čaukst...
Lai jau pelīte lien paslēpties!
Kādas medības, ja ir tik auksts?

Velti runcim saku: “Ejam spēlēties!”
Viņš tikai man pie kājām glaužas,
Un, tiklīdz durvis paveru mazliet,
Kā zibens iekšā šaujas!

Runča Mura Ziemassvētki

Runcim Murim ziemas laikā
Negribas pa āru staigāt –
Slapjas ķepas, sniegā auksti,
Sals kniebj degunā un ausīs.

Nepatīk, ja sarma ūsās viz?
Nu tad ārā nav, ko līst!
Labāk uz palodzes viņš sēž,
Klausās meldiju, ko spēlē ziemeļvējš.

Vēro, kā sniega pārslas dejo,
Sveču gaismām namu logos smejojot,
Kā leduspuķes rūtīs glezno sals,
Un priecājas, ka pašam nesalst.

Runča zaļās acis kāri viz,
Kad ciemos nāk kāds zvirbulis,
Maza zilīte vai sarkankrūtītis
Pie sala apgleznotām rūtīm sit.

Mednieku pēctecim straujāk pukst sirds,
Bet nekā – stikla siena šķir,
Un atliek slinki kulstīt asti
Vai zobus rādīt, žāvājoties prasti.

Uz loga runcis Budas mierā snauž,
Kad jau vakars dienai krēslas segu auž,
Līdz saimnieks aizdzen kaķa miegu,
No zābakiem nodauzīdams sniegu.

Skat, saimnieks ir pēc svētku egles
Mežā vai tirgū bijis meklēt,
Drīz to ar zelta eņģeļmatiem rotā
Liksmu bērnu čaklās rokas.

Nu lampu virtenes jau eglē mirdz,
Un runcim straujāk sitas sirds,
Vai krāsainās gaismiņas ir dzīvas?
To pārbaudīt šim vajag drīzāk!

Droši eglē augšā rāpjas runcis,
Bet negaida, ka zari lūzīs,
Un tāpēc iznākums ir tāds –
Ar visām lampiņām zemē: “Bladāc!”

Būs runcim šonakt ļoti vēsi,
Jo šķūnī jāpavada Ziemassvētki –
Nu saimnieks dusmīgs, bērni raud,
Šogad blēņu sastrādāts par daudz!

Vārnu koncerts

Man šīs dienas liekas kā vārnas –
Pelēkas, melnu galvu un asti,
Jo saule nesilda, tikai mājās,
Tās vaigs ir kā parandžā satīts.

Zem pelēkiem mākoņiem blāvā gaismā,
Tērpušās melnos sarafānos,
Aiz mana loga pašdarbnieces klaigā –
Putnu smagā roka pārstāves vārnas.

Mums neglītas šķiet viņu dziesmas
Un viņu izskats – biedējošs,
Bet es šajā ansambli klausos ik dienas
Un vēroju, kā viņas pelķēs savus tērpus poš.

Vai tiešām vārnām talanta pietrūkst,
Ja nav tīkama skata, ne balss?
Bet varbūt viņas cenšas iepriecēt mūs
No visas sirds, kaut arī tā salst?

Varbūt arī tas, ko dara vārnas,
Ir māksla viņu izpratnē,
Un pat tad, ja viņas sevi mājās,
Vai par to viņas drīkstam nosodīt mēs?

Mārupes pilsētai

Mārupe, Rīgas mazā māsa
Zaļā mežu un pļavu tērpā
Klusi spēlē meldiju koku šalkās,
Liegu dvēseles dziesmu vēsta.

Mārupe, klusā miera osta,
Kuru nerasniedz Rīgas duna,
Tai upīte maza kā sudraba josta,
Naktīs čalo, ar zvaigznēm runā.

Mārupe, pilsēta jauna,
Miļās Māras vārdu nes,
Nes to spodru, nedarot kauna,
Esi sirdīm svētnīca uz Māras zemes!

Mārupes novadam

Zelta putns nes sudraba lapu
Piespraust pie Mārupes zaļā tērpa,
Lai viņa vēl krāšņāka taptu,
Bet vai tādēļ vēl vairāk tā vērtā?

Viss rudens mežu zelts un purpurs,
Arī smaragda zaļums spīrgtais
Nevienā citā pasaules malā, nekur
Nemēdz būt tik ļoti skaists!

Dzimtā novada vērtība – nezūdošs skaistums,
Kas noglabāts bērnu sirdīs,
Par naudu nenopērkams brīnums,
Kas vienmēr sauks mājup un dvēseli sildīs.

*Mārupes novada ģerbonī uz zaļa fona attēlots zelta pupuķis ar sudraba pundurbērza lapu knābī.

Mārupes senioru korim “Noktirne” 52. gadadienā

Kā saulīte pavasarī
Dziesma sasilda sirdi,
Un kā strazdi mēs arī
Gribam ar dziesmām jūs sildīt.

Kā saulīte pavasarī
Atver skaistākos ziedus,
Mēs gribam jūsu sirdis darīt
Kā atvērtus ziedus, pilnus ar prieku.

Mēs esam pavasara bērni,
Mums kūmās ir saule un mēness,
Kā pēc pavasara lietus zeme asnus dzen,
Tā no mūsu dziesmām prieks rodas dvēselēs!

Kad zils vakars atvērs zvaigžņu acis
Un saule rožainā naktskreklā gulēt ies,
Nāks mēnestiņš jaunas dziesmas sacīt
Un sudraba gaismu logos mums lies.

Kamēr Mārupē peldēsies mēness
Un upīte viņam klusi dziesmas čalos,
Vējš kokli bērza galotnē spēlēs,
Jaunas melodijas no sapņiem kaļot.

Mēs esam pavasara bērni,
Mums kūmās ir saule un mēness,
Kā pēc pavasara lietus zeme asnus dzen,
Tā no mūsu dziesmām prieks rodas dvēselēs!

Gulbenes pilsētai 95. jubilejā

Baltais gulbi ar sudraba spārniem,
Aiznes mani, kur bērniņa mīt,
Vidzemes gleznainiem pakalniem pāri
Uz zemi, kur manai dzimtai ir lemts saknes dzīt!

Aiznes pāri tumšiem egļu vēriem,
Kur pavasaros ilgi tveras sniegs,
Kad Vidzemes meiteņu acu krāsā
Jau piesaulē vizbules zied!

Aiznes mani, kur bānītis mazais
Vēl kā ezītis, pukšķēdams, iet,
Kur Gaujas meitiņai Tirzai
Ievām pušķotos krastos lakstīgalas dzied!

Aiznes mani, kur apzeltī rudens
Veco pilsētas parku,
Kad rīta saulei top solis gurdens,
Bet vakaros tumsu atvaira strūklaka "Pakur!"

Aiznes mūsu tautas rakstnieku pēdās,
Kas ar siržu asinīm ierakstītas,
Tās neizdzēsīs pārmaiņu vētras,
Jo viņu darbs ir mūžīgs kā zeltainais dzītars!

Baltais gulbi ar sudraba spārniem,
Aiznes mani, kur šalc zaļais mežs
Kā mana vectēva jaunības dziesmā dzied,
Lai spēku dabā un senajās dziesmās gūstam arī mēs!

Gulbenes novada pensionāru biedrībai “Atspulgs”

Dzīve nav atspulgs ūdenī,
Dzīve ir nospiedums dzintarā,
Un nevajag skumt par rudeni –
Tas ir laiks, kad visvairāk vēl izdara.

Rudens saule nav vasaras atspulgs –
Tumšajā viršu medū visvairāk tās spēka,
Un, kad dzērvju ceļadziensma apklust,
Lapu ballē muzicēt sāk rudens vētras.

Un, kaut arī sudraba novembris
Savu krāsu dzīparus klusi vij matos,
Vai kaut kas vēl tā spēj sasildīt
Kā pašu dārza ābolu pīrāgs, mazbērniem gatavots?

Liepziestu tēja un ābolu pīrāgs –
Šie saulainās vasaras sveiciens dvēseli silda,
Bet vai par vasaras saulīti siltāks
Nav mīļo mazbērnu smaids, kas viņu sejas pilda?

Gulbenes pilsētas pensionāru biedrībai

Zelta septembris, oktobris sārtais,
Novembris, sudraba sirmais –
Jums ikviens rudens mēnesis dāvāts,
Katrs savā ietērpā skaists.

Nāk zelta septembris ar āboliem gardiem
Un meža sēņu paleti grozā,
Lai ķerties pie meža un dārza darbiem
Un cept pīrāgus saimnieces protas.

Kad viršu medus tumšo dzintara krāsu
Gūst vējā kaisītais oktobra zelts,
Spirtumu atgūt varat ar tēju karstu
Un dziesmās gaismu tumšiem vakariem smelt.

Bet varbūt vēl pēdējo miķeļziedu
No salnām paglābt brūnā māla vāzē,
Kad novembra vēji jauc lietu ar sniegu,
Līdz sveču gaismotai Lāčplēša dienai var paspēt?

Zelta septembris, oktobris sārtais,
Novembris, sudraba sirmais,
Jums katrs rudens mēnesis svētkiem ir dāvāts –
Divi pašiem sev par godu, bet viens – Latvijai.

Lejasciemam

Kur Gaujas meitiņa Tirza
Tiekas ar savu māti,
Tur – Ziemeļvidzemes sirdī
Mana dzimta laidusi saknes.

Šeit aizvadīju es bērnības vasaras,
Iepazīdams Dzimtenes dabu;
Zem ievām Sudaliņas krastmalā
Brālis noķēra zivju lomu brangu.

Par Lejasciemu daudz stāstu,
Par ļaužu likteņiem laiku lokos
Man stāstīja vecāmāte,
Nu nožēloju, ka nepierakstīju tos.

Manas bērnības pasaku valstība zaļā
Zem ievām Sudaliņas krastos,
Pie tevis uz visiem laikiem palikusi daļa
No manas sirds, lai cik esmu tālu!

Sudalu ezera dārgumi

Sudalu ezers kā dārgakmens zils
Dus mežu un pļavu ielokā zaļā,
Šeit klusumā veldzējas sirds
Prom no pilsētas burzmas skaļās.

Uz zeltaino lēpju lapām
Koncertus rīko varžu kori,
Bet sienāžu orķestri krastā
Spēlē simfonijas bez notīm.

Safīra zilajā ezera dzelmē
Šaudās smaragda līdaciņas,
Un zem dzidro ūdeņu velvēm
Viz sudraba raudas ar rubīna actiņām.

Tumšās pakrastes ēnā guļ vēzis
Kā melnais bruņinieks spīdīgās bruņās
Un, savas varenās spiles ieplētis,
Uzglūn zivtiņām, slēpjoties dūņās.

Mežapīļu tēvs cepurē zaļā
Uzcirties ar apkaklīti baltu
Sauc pīļumāti balsī skaļā
Un pat viļņos tur muguru staltu.

Niedru strazdi vij meldrājos ligzdas,
Lakstīgala dzied romances ievu pazarēs;
Kā smaragdi zaļas, kā safiri zilas,
Pelēkos odus medī brīnumdaiļās spāres.

Daudz brīnišķu dārgumu glabā šis ezers,
Un viesmīlīgi ciemiņus gaida šis krasts,
Tādēļ lūdzu tevi, draugs, to saudzēt,
Jo par dzimto zemi atbildīgs ir katrs pats!

Stāmerienas pilij

Sirmi akmens lauvas
Sargā lepno baronu pili,
Nekad neaizver acis, jo vienmēr raugās,
Ieskatās viesu dvēselēs dziļi, jo dziļi.

Liekas – paši pilskungi vecie
Nekur zuduši nav,
Bet lauvu veidolā vēl aizvien
Tiem jāuzrauga mantojums savs.

Kamēr vien akmens acis bargās
Nepagurst lūkoties ciemiņu sirdīs,
Kamēr apburtie zvēri dižo celtni sargā,
Miers un kārtība valdīs baronu pilī.

Parkā abi ozoli staltie,
Kurus iestādīja dārzniekpuisis,
Mūs sveicinot, pamāj ar zariem
Un skumju mīlas dziesmu šalc klusi.

“Cik ilgi milēšu barona meitu,
Tik ilgi šie ozoli augs,”
Tā jaunais dārznieks reiz teica.
Vai viņa mīlestība zudusi nav?

Daiļā baronese un dārznieks
Citā saulē ir kopā jau sen,
Bet ozoli kuplo vēl arvien,
Kaisa zīles un atvases dzen!

Atbrauc, kur Stāmerienas pils baltā
Stāv zaļu ozolu svītas ieskauda
Kā pasaku valdniece stalta
Un šos brīnumus aplūko pats!

Dzejnieces Ilzes Makstenieces piemiņai

Vārdus, ko nepateicu,
Gribu iedot Tev līdzī,
Līdzī kā spožu liesmu,
Lai Tev ceļā ir gaiši un silti.

Vārdus, ko nepateicu,
Gribu Tev iedot kā ceļamaizi,
Lai Tu ceļu pretī Mūžībai veiktu
Bez rūgtuma, skumjām vai raizēm.

Ar vārdiem, ko nepateicu,
Tev gribu izrakstīt ceļu baltajā sniegā,
Ceļu, kuram mēs neredzam beigu,
Lai tie pavada Tevi, kur gaišās dvēseles tiekas...

Dzeja nevar nomirt

Dzeja nevar nomirt,
Dzeju var tikai aizmirst,
Taču saturs, kas tajā mīt,
Kā pati dzīve ir mūžam dzīvs.

Dzejas vārdi ir tikai ietērps
Saturam, kuru tā ietver,
Cauri laikiem un paaudzēm daudzām
Pie mums autoru vēstis traucas.

Dzeju nav iespējams iznīdēt,
Ja tajā patiesība un īstas jūtas,
Pat tad, ja izzūd tās ietērps,
Pa citu ceļu jaunā ietvarā vēsti mums sūta.

Zigrīdas dēla piemiņai

Baltos ceļos tev vēstuli rakstu
Ar saviem darbiem ikdienas gaitās,
Vai tu izlasīsi manu stāstu,
Sēžot uz mākoņa malas, kur zvaigznes laistās?

Ar domu spārniem tev vēstuli sūtu
Uz debesu mājokļiem,
Jo domās nekas nav par grūtu,
Mūs domas un lūgšanas saista arvien.

Es ticu, ka mūžīgā gaismā
Tevi nesniedz sāpes un spelgonis auksts,
Kur Dieva tronis godībā laistās,
Tur mums atkal reiz būs redzēties ļauts...

Balvu pilsētai 96. jubilejā

Zilo ezeru zemes pārle,
Kas Māras kronī spoži mirdz,
Šeit skan latgaliešu mēle,
Seno dziesmu skaņas atbalso sirds.

Kā balta ūdensroze ezerā zilā,
Tā dzimtās zemes sagšā Balvi zied,
Kā lakstīgalas zaļā silā
Zilo ezeru zemes bērnu kori te dzied.

Jau gadu simts nav aiz kalniem,
Kopš pilsētas godu lemts nest,
Un es gribu novēlēt skaistajiem Balviem
Vēl desmitreiz vairāk gadus pieredzēt!

Lai vēl pēc desmit gadu simtiem
Latgaliešu mēle un dziesmas te skan,
Lai vēl pēc desmit gadu simtiem
Ļaužu pilnās baznīcās aicina zvans!

Lūgšana Dievmātei Jaungada ieskaņā

Lai Tavas asaras dzēš kara liesmas,
Nomazgā asinis no zemes vaiga,
Mēs Tevi lūdzamies, dziedam Tev dziesmas
Šajā tumsas un ciešanu laikā.

Lai vairs Tev nebūtu asaras jālej
Par Taviem bērniem, kas kauj savus brāļus,
Lai attopas tie, kuri naidu sēj,
Kuri izplata melus un māņus!

Lai gan Izraēlas tuksnesī,
Gan Ukrainas stepēs klus kara duna,
Lai reiz pārstāj asinis līt
Un sirdsapziņa ar vadoņiem runā!

Lai ļaudis beigtu sapņot par impērijām
Un atsacītos no rēķiniem veciem,
Lai tautas viena otrai vairs neuzplijas,
Lai pārstāj pēc sveša labuma tiekties!

Lai katra tauta uzplaukst savā zemē,
Lai zūd sērgas, bads un karš,
Lai Tava mīlestība ciešanas remdē
Un ceļu pie Tevis rast katra dvēsele var!

Dievs nepaies Latvijai garām

Pelēkā miglas villainē
Māte Latvija tinas novembra vējos,
Bet Māti Latviju sasildām mēs,
Tumsu ar gaišām svecītēm izklienējot.

Kā māmuļas mati nosirmo
Salnā pļavas un lauki,
Bet mēs dziedāsim, sasildot
Māmuļas sirdi, lai viņai nav auksti!

Ar dziesmām lūpās, ar svecītēm rokās
Māmuļai Latvijai dāvāsim prieku,
Degsim sveces un dziedāsim Viņas godam,
Spītējot novembra lietum un sniegam!

Dievs nepaies Latvijai garām,
Ja redzēs gaismu un dziesmas dzirdēs,
Tad Viņš pamanīs gaismu garā,
Kas iemājo Latvijas bērnu sirdīs.

Ar sarkanbaltsarkano sirdī

Pret vācu krustnešu zobeniem,
Pret vikingu kara cirvjiem
Par savu Tēvuzemi jau no laikiem seniem
Mūsu senčiem vajadzēja cirsties.

Kad baronu muižas liesmoja sārtos,
Tad noasiņoja zem kazaku pletnēm
Tie, kas negribēja sirdsapziņu pārdot
Svešiem kungiem, kas tautas dzīvi vērtā peklē.

Zem svešiem karogiem svešos karos,
Svešu zemju tālus ceļus ejot,
Latviešu zaldātu vārdam godu darot,
Mūsu senči sirdī Latviju saglabāt spēja.

Bija naidnieki visādās krāsās –
Balti, sarkani, brūni un sotņas melnās,
Bet par vienu un to pašu stāsta –
Mūs nelauzt ne svešiem cariem, ne pašam velnam!

Tādēļ sarkanbaltsarkans mūsu sirdīs,
Sarkans – senču asins, bet balts – viņu gods
Lai no bērnu dienām jau līdzī
Top katram latvietim dots!

Ar sarkanbaltsarkano sirdī
Ikviens var Lāčplēsis būt,
Ar Tēvuzemes mīlestību sirdī
Ne zem kādas pretvaras nesalūst!

Lāčplēsis katrā no mums

Latvija uzvelk miglas sagšu
Un ietinas tērpā pelēkā,
Kad pēdējo zeltaino lapu
Novembra vēji norauj un aiznes prom krēslā.

Bet mēs aizdegsim svecītes spožas,
Lai liktu tumsai atkāpties,
Kad latviešu zaldātu dvēseles pošas
Apraudzīt, kā pašu tautai iet.

Aiz muguras gadsimti, ciešanu pilni,
Citu tautu valdniekiem kalpojot,
Bet no mums pašiem atkarīgs, cik ilgi
Vēl mūsu dainām un valodai skanēt būs dots.

No mums pašiem atkarīgs, cik ilgi
Un vai nebūs veltīgi upuri šie...
Kad bija viņu laiks, savu paveica viņi,
Bet savs eksāmens katrai paaudzei jānoliek...

Mums ir jāiztur, jāpārvar šķēršļi,
Jāveido dzīve no tā, kas mums ir.
Katrā latvietī mājā Lāčplēsis,
Vien pajautā sev, kam pieder tava sirds...

Zaldāts pelēkā miglas šinelī

Zaldāts miglas šinelī pelēkā
Pa kritušām lapām brien,
Viņš ceļas tik reižu, cik nokrīt bezspēkā,
Kaut sejā cērtas ledains vējš, lietus un sniegs.

No dzimtās zemes klēpja vai kaimiņu plašumiem
Zaldāts savus pēctečus apraudzīt nācis?
Gan no pašmāju mežiem un tīreļiem,
Gan no tālām stepēm soļo mājup zaldāti...

Visus, kas krituši cīņās pret baltiem vai sarkaniem,
Pret otro vai trešo reihu,
Visus asiņu saites kopā sien,
Mūs un viņus – kritušus, bet nepieveiktus...

Mēs visi esam viena ozola zīles,
Mēs esam atvases no viena koka,
Viņi ir mūsu spēka avots, kamēr spējam mīlēt
Dzimteni savu, kas Dieva mums dota.

Zaldāts miglas šinelī pelēkā
Brien pa kritušām lapām caur ozolu birzi,
Apraudzīt mūs, lai mēs pieņemtos spēkā
Un Latviju, par ko viņš cīnījās, glabātu sirdīs.

Brālis pret brāli

Sveši kungi sūtīja brāli pret brāli,
Viņi frontē neatpazina viens otru,
Skats redz vien formu, bet lode skrien tāli...
Brālis nošāva brāli, pats ar savu roku!

Sveši kungi sūtīja tēvu pret dēlu,
Viņi neatpazina tumsā viens otru...
Tēvs dēla seju ieraudzīja par vēlu,
Kad ķivere nokrita puisim, kurš saļima nodurts...

Sveši kungi uz svešas zemes –
Divi laupītāji – kārtoja rēķinus savus,
Bet viņiem pa vidu – mēs,
Kad viņi dalīja mūsu zemi un tautu.

Divi laupītāji sakāvās uz mūsu zemes
Un dalīja arī dzīvības mūsu...
Viņu laupījums bijām arī mēs,
Mums daudzus gadus bija jācieš klusu...

Ko šodien sacītu puisi un vīri,
Kuriem sveši kungi lika nokaut vienam otru?
Ko viņi teiktu, ja būtu vēl dzīvi?
Varbūt: “Nekad vairs nepieļaujiet to!”

Mums viena valoda, zeme un asins,
Nekad vairs neļausim svešiem mūs šķelt!
Ja vairs nepieļausim, lai sveši mūs samīn,
Senču nestais upuris nebūs tad velts.

Mana dzimtene janvāra puteņos (Arvīda Skalbes motīvs)

Mana Dzimtene pasaules vētrās
Kā maza laiviņa bangotā jūrā,
Niknas brāzmas reizēm acīs cērtas,
Bet neapgāž, vēl viņa turas.

Mana Dzimtene ledainā janvārī
Kā maza svecīte puteņa vējos,
Lai cik negantas brāzmas pūš pāri,
Liesma par spīti dod gaismu un dejo.

Mana Dzimtene – zīlīte, mazputniņš
Mūžam lielo ērgļu cīņas laukā,
Krusas graudu nepieveikts asniņš,
Trausls dārgums kristāla traukā.

Meteniem

Brauc Metenis rakstītās kamanās,
Kuras velk zīlītes, svilpji un stērstes,
Šķērsot gravas un biezokņus pamanās,
Lai vēji saldē vai lietavas mērcē!

Migā knosās lāči, kuriem laiks vēl dusēt,
Kad no debesīm sijā balti milti,
Jo gardi smaržo cūkas galva Metenim padusē,
Pīrāgi un miežu plāceņi, vēl gluži silti.

Svilpji, zīlītes, strazdi un stērstes
Metēņa dziesmu dzied,
Lai protas Lauskis, kurš mežā vēl cērt,
Ka viņam un Sniega mātei laiks projām iet!

Lai dziesmu krokusi sadzird zem sniega,
Sniegpulkstenītes un zilsniedzēs arī,
Mostas vizbulītes un atver ziedus,
Jo Metenis šurp ved pavasari!

No Metēņa raganas mūk,
Jo viņš tām prot sasiet mēles,
Bet varbūt zelta pogas viņš noņemtis mums?
Uzvilksim maskas un dosimies meklēt!

Kādēļ augam? (Bruno Saulīša motīvs)

Tev nepāraugt egles, ne priedes,
Ja tu pīlādzis esi vai ieva,
Bet vai spēj dižie koki tā ziedēt,
Vai sniegt tādas ogas kā pīlādzis tievais?

Sniegpulkstenīte nepāraug smilgas,
Bet, vai, smilgas redzot, tā priecājas kāds?
Kas gan vēl tā piepilda ilgas
Pēc pavasara kā pulksteņzieds bāls?

Ja tev nepāraugt egles, ne smilgas,
Tad par to viņām nav tādu ziedu;
Augam ne tādēļ, lai pāraugtu citus vai zaļotu ilgāk,
Bet lai no sevis pašu labāko sniegtu.

* “Kurš grib pāraugt egles, lai vispirms iemācās pāraugt smilgas,” Bruno Saulītis

Egle un kļava

Stāv kļava maigi zaļā rotā,
Kuru viņai dāvājis maijs,
Pretī saulei stiepj zaru rokas,
Un strazdu dziesmās trīsuļo gaiss.

Bet kļavai līdzās turpat ir egle
Skuju tērpā tumšzaļā,
Garāmgājēju skati vien kļavu meklē,
Bet eglei paiet vienaldzīgi garām.

Pienāk rudens un brīnišķās krāsās
Kļavas zaļās mežģīnes apglezno,
Starp zelta lapām kvēlo arī sārtas,
Kā ķēniņieni uz balli viņš sapoš to!

Un atkal kļava ir vietējā zvaigzne,
Par tās daili visi priecājas,
Kamēr vējš pa druskai tās lapas aiznes,
Bet pie egles ļaužu skatieni neapstājas...

Bet, kad pēdējo zeltaino lapu
Kļavai norāvis oktobra vējš,
Patvērumu egles zaros rod putni par labu,
Pie kailās kļavas neviens nenāk sērst...

Ziemā kļavai visi pāiet garām,
Jo tā kailumā neglīta, pelēka šķiet,
Bet priecājas, kā eglei katrā zarā
Baltu dūraini uzvilcis sniegs.

Ziemā egle būs vietējā zvaigzne,
Priecēs ļaudis, un putniem patvērumu sniegs,
Bet lietū un puteņvējos drebēs kaila
Vientuļā kļava, kuru vairs neatcerēsies...

Bet gan jau atkal nāks ziedošais maijs,
Un kļavai zaļās mežģīnēs ietērpsies zari,
Tad neviens egli neatcerēsies vairs,
Bet kļavas zaros strazdi dziedās himnu pavasarim!

Akmens eņģelis

Man patīk staigāt vecajos kapos,
Kad zelta lapas, čaukstēdamas, krīt,
Padzisušus uzrakstus lasot,
Kad dzestru elpu man sejā dveš rudens rīts.

Uz apsūnojuša kapakmens
Vēja norautas lapas krīt,
Šeit atdusas kāds jau sen,
Laikam neviens nenāk apraudzīt?

Zaļo sūnu samts – vienīgā rota,
Kad nekrīt zelta lapas vai sniegs,
Kas aizmirsto kapakmeni rotā,
Jo šeit ziedus vairs neliek neviens.

Akmens eņģelis nolauztu spārnu
Un sūnu zaļām acīm
Ar bēdīgu skatu noraugās manī,
It kā gribētu kaut ko sacīt...

Es raugos akmens eņģelim pretī,
Skaistajos vaibstos, ko radijis tēlnieks,
Kamēr man rudens vējš dzeldīgs
Lapas kā mazas zelta sirdis pie kājām sveiž.

Pēkšņi ieraugu papīra vīstokli
Akmens plaisā pie eņģeļa kājām!
Vēstule? Kuram? Gribas izlasīt,
Bet vēstules svešas jau nepieklājas...

Svārstīdamies, es pastiepu roku,
Domāju: “Nolikšu pēc tam vietā”
Taču, vīstokli atritinot,
Nespēju izlasīt es tur neko...

Kas tā par valodu? Armēņu, gruzīnu?
Varbūt grieķu vai asīriešu?
Tādu alfabētu es nezinu,
Vīlies, vēstuli atpakaļ lieku.

Kas to lai zina, vai vecajos kapos
Vēstuli meklēs kāda mīloša sirds?
Lai paliek slēptuvē, kamēr atrod
Un izlasa tas, kurš to sapratīs.

Nu akmens eņģeļa rasantās lūpās
Man liekas pavīdam laipns smaids...
Jā, šai vēstulei jāpaliek turpat,
Lai eņģelis to sargā, šurp nenākšu vairs.

Baltais kaķis un melnais kaķis

Nāk vakars mīkstiem soļiem kā melns kaķis
Un baltās ziemas dienas gaismu klusi lok,
Kā piena lāses izlīst gaismas mirkli zagti,
Un no šī zagļa neglābs nekāds žogs.

Bet baltā ziemas diena kā persiešu runcis
Ar garu spalvu sniega krāsā, pūkains, mīksts,
Ir, gaismas pienu lokot, uzaudzējis puncī,
Un melno kaimiņu jau izstums ļoti drīz.

Melnajam kvēlo zaļas zvaigžņu acis,
Bet baltajam kā zila dienas debess mirdz,
No gaismas pārtiek viens un arī otrs kaķis,
Bet viens to vairo, otrā viņa mirst.

Balāde par vecumu

Laiks, kad esmu bijis laimīgs,
Sen jau tālēs zilajās,
Tomēr negribas vēl aizmigt,
Dusēt baltā smiltājā.

Uz galvas palikuši mati reti,
Augu tikai resnumā,
Jaunas meičas nesmaida vairs pretī
Un ar mani nerunā.

Skats bez brillēm tālu nesniedz,
Mugura jau kūkumā,
Darbs, kas agrāk bija nieks,
Nu liek sēkt elpas trūkumā.

Arvien biežāk pazūd lietas,
Arvien vairāk nākas pierakstīt,
Es plīti izslēdzu – man reizēm liekas,
Bet atgriežos mājās – tas nav izdarīts...

Reizēm aknās dur un sirdī,
Arvien biežāk naktīs jāceļas,
Par katru nieku topu sirdīgs,
Asinsspiediens paceļas...

Pie draugiem nebraucu vairs ciemos –
Tie visi zemes klēpī dus,
Un atmiņas, kas spētu vienot,
Gluži kā Alpu sniegi kūst...

Šī pasaule, kas ir tik skaista,
Man arvien svešāka nu šķiet,
Un viss, kas mani ar to saista,
Kā izdegusi svece dziest...

Pūķu cīņa

Jau balto sniega pūķi
Drīz padzīs gaiši zaļš,
Kura elpā sniegi kusīs,
Viņš zelta ziedus lazdās kārs.

Bet kamēr baltais pūķis
Logos glezno ledus ziedus,
Tavos vaigos rozes dēsta viņa skūpsti,
Un viņš ziemeļvēja balsī dzied.

Ar baltiem gulbja spārniem
Viņš puteņvējus ceļ,
Bet mūs velti cenšas mānīt –
Zilsniedzēs drīz saplauks ceļš.

Pēcāk balto pūķi padzīs zaļais,
Tūkstoš putnu balsīs dziedādams,
Bet nāks ar gardām veltēm zeltsarkanais
Un atņems vietu tam.

Tad zelta pūķis aizies,
Jo viņu padzīs pelēkais,
Līdz pa sniega pārslu pilniem gaisiem
Nāks baltais, mirdzošs, skaists.

Un tā tie pūķi cīnās,
Visnekaunīgākais ir pelēkais,
Kad atkal ziemā liņās,
Viņš pie loga pieklauvēs tev draisks.

Pārdomas Pūķa gada ieskaņā

Tādēļ vēl nesāksies jauna ēra,
Ka iestājies ir cits gads,
Jaunas iespējas tāpat veras,
Un tām nav vajadzīgs kalendārs.

Velti cerēt, ka atnesīs laimi
Pūķis zaļā vai zilā krāsā,
Daudz sola zvaigžņu pētnieku glaimi,
Bet tikai pasakas stāsta.

Vien tevis paša sirds un prāts
Var norādīt pareizo ceļu,
Ne jau zīlnieks, ne guru nekāds –
Tie vienīgi maciņu izsmel.

Vienīgais cilvēks, kurš tevi pazīst,
Esi tikai tu pats,
Un ne jau tev par labu tevi kāds vadīs –
Katram vedējam aprēķins savs...

Garīgu cilvēku jau mums ir daudz,
Bet garīgums bieži kalpo viņu miesai,
Sludinātāji un pareģi prātus jauc,
Par sliktiem padomiem nesauc pie tiesas...

Šodien robežas izplūst un ticības brūk,
Un to, ka īstenība ir viena, spēj rādīt vien karš...
Ja vien tas vēl nerasniegs mūs,
Jau tad laimīgs būs Jaunais gads!

Priecīgāks novēlējums Pūķa gadam

Ar sniega vētras baltiem spārniem
Laires pūķis pie mums trauc,
Noskumušiem prieku, spēku vārgiem
Jaungadā uzdāvināt gatavs.

Laires pūķa karstā elpa
Bargā salā sasildīs,
Melnumus, ko sniedziņš slēpa,
Pūķis aiznesīs sev līdz.

Laires pūķim vajag ticēt –
Lai sirdī ticēt pietiek spēks,
Tad netrūks Jaunā gadā laimes,
Kuru novēlam tev mēs!

Mana drauga Kārļa Plūmiņa piemiņai

Ledainā vēja pūsmā
Šodien sastinga sirds...
Kādēļ pavasarī, kad dzīvība kūsa,
Nodzisa drauga smaids dzirksts?

Vai tiešām kā baltākais sniegs
Bez pēdām zudis ir viņa smaids?
Vai varbūt kā saule – uz laiku tas dziest –
Un citā saulē mēs tiksimies?

Paliek jautājums, kas sirdi spiež
Un atmiņas, kuras mūs silda,
Un cerība – mēs vēl tiksimies
Pie Mūžīgās gaismas, kur dvēseles sildās...

Ernestam Birzniekam-Upītim

Pelēkā akmens stāsti
Silda sirdi kā mātes glāsti,
Raisa bērniņas atmiņas miļas
Un rosina pārdomas dziļas.

Daudzu pasaules tautu pasakas,
Ernesta Birznieka-Upīša tulkotas,
Laida bērnu sirdīs asnus kā svētīgi graudi,
Labestībā audzinot paaudzes daudzas.

Patiesi attēlot skarbo dzīvi
Tā, lai mazie lasītāji nekļūtu ciniski,
Spēja rakstnieks savos stāstos,
Rosinot bērnos līdzjūtību un pamācot.

“Tu neesi upes, bet jūras vērts!” –
Šo devumu redzot, gribu iesaukties es,
Apbrīna un sajūsma dzen
Mani sacīt, ko par Bahu teicis Bēthovens.

Bērni, vai nāksiet jūs arī dvēseles veldzēt
Birznieka-Upīša stāstos, kā to darijām mēs?
Viņa daiļrades upē ir pērles un zelts –
Labestība un dzīves gudrība, kuru neizsmelt!

Neslēpies vairs!

Tu slēpies kā pūce dobumā,
Kā lapsa alā tumšā...
Es gribu ar tevi parunāt,
Bet kā tev pienākt tuvāk?

Gan upe zem ledus pārsega
No miega pamodīsies!
Reiz tulpei ziedi atveras,
Kad pavasarī kūst sniegs...

Es ceru – reiz tu atvērsies
Un attālums šis zudīs,
Kā pavasara vējiņš liegs
Tad mūsu sirdis glāstīs klusi...

Viļāniem

Ja šovasar, draugs, tavi plāni
Mudina doties, kur Viļāni,
Tad izvēlēties tu pilsētu īsto
Mūsu mīļās Dzimtenes rītos.

Daudz jauku vietu, ko apskatīt,
Kur atpūsties pie dabas krūts,
Vērot, kā raras pārle smildziņā trīs –
Zilezeru zemē esi laipni lūgts!

Mana vēstuļu drauga, Romans katoļu priesteris Alberta Cimanovska piemiņai

Mūs neizšķīra attālums,
Ne arī mājāsēdes laiks,
Neziņa tumša nostājās starp mums,
Kad Tevi sazvanīt nespēju vairs...

Man atlika minēt, cerēt un lūgties,
Jo vairs nebija kopīgu draugu, kam pavaicāt,
Bet labāk patiesības malki rūgtie
Nekā trauksmainas neziņas lāsts.

Dievs neļāva man ilgāk neziņā smakt,
Un tagad arī manā sirdī ir miers,
Jo zinu – esi tur, kur ir vislabāk,
Kur ceru, ka arī mani reiz ielaidīs Dievs...

“Dod citiem gaismu, ko Dievs dedzis tevī,
Lai vairojas labais caur to!”
Šo Tavu novēlējumu nesīšu sevī,
Savā atlikušajā mūžā izpildot.

“Es esmu” desmit rindās

Es esmu posms virtenē,
Es esmu piliens straumē.
Es esmu sēkliņa no pagātnes,
Es esmu sakne nākotnei.
Es esmu gaismas stars no zvaigznes,
Es esmu sniegpārsla, kas ziemā svētkus nes.
Es esmu melodijā nots,
Es esmu vēl ziedošs augļu koks.
Es esmu strauts, kas valgmi sniedz,
Es esmu asns, mīts, bet nenospiests...

* Dzejolis rakstīts pēc Zigrīdas Sinātes ierosinājuma. Uzdevums bija uzrakstīt dzejoli 10 rindās, kurā katra rindiņa sāktos ar frāzi “es esmu.”

Latvijas pilsētas alfabētā

Aizkrauklē dzīvo mans draugs,
Balvos lasītāji dzeju gaida,
Cesvaine sen jau ciemos sauc,
Daugavpilī allaž veiksmē smaids,
Gulbenē ir manas saknes – tās nesaraut,
Ilūkste sirsnīgus sveicienus raida.
Jūrmalā esmu dzimis un uzaudzis es,
Jelgava siltās atmiņās paliek.
Kuldīgu vienmēr ir apskatīt vērts,
Līvānu koris dzied skaisti, ka prieks.
Madonai bieži es vēstules sūtu,
Ogre sirmas dzejnieces piemiņu glabā,
Pāvilostu apmeklēt nebūs par grūtu,
Rēzeknē dzimusi meitene laba.
Siguldā opermūzika skan,
Uz Tukumu agrāk es bieži braucu,
Varakļāni mazliet sirdī smeldz man,
Bet arī Zilupē redzēt var skatus jaukus!

Ejam Saulgriežiem pretī!

Deg magoņu liesmās jūnijs,
Un zemeņogām drīz vaigi sāks kvēlot,
Jo Saule savu dzīvības guni
Dāsni izlej, purenes zeltot,

Mēs ejam pretī Saules griežiem
Pa jāņuzālēm izpušķotu taku,
Naktīs reizēm var dzirdēt griezi,
Bet vairs nedzied lakstīgala, kas miegu zagtu.

Un kamēr Saulgriežiem pretī
Zilas rudzupuķu acis raugās,
Mēs, noreibuši tīksmē, vasaru dzersim
Kā bites medu no ziedu kausa.

Lilitai Ozoliņai

Leģendas nemirst,
Leģendas paliek
Ierakstītas mūsu sirdīs.

Vērtības nezūd,
Vērtības nemainās,
Tās glabājas mūsu sirdīs kā dimanti spalgi.

Gaisma nenodziest,
Gaismu nevar nodzēst,
Kamēr sirdī to glabājam mēs.

Margaritai Stārastei

Vienmēr būsīm pateicīgi viņai –
Mūsu pasaku vecmāmiņai,
Kas dedza sauli pelēkās dienās,
Spēja žāvēt asaras bērnam ikvienam.

Mums Burtu meitiņa ābeci mācīja,
Runcis Muris pasakas stāstīja,
Cimos nāca Piparkūku vīriņš un Ziļuks,
Dāvāja mums neaizmirstamus brīžus.

Lācītim Rūcītim jutām līdzī,
Jūsmojām par laumiņu Zilacīti,
Kopā ar rūķīšiem dzinām pēdas
Ļaunajai raganai Dižmeža krēslā,

Čigānmeitēns Ringla un mazais pelēns,
Trīs balti sniegavīri un citi vēl...
Mīļās atmiņās mājō pasaku tēli,
Margaritas Stārastes izauklēti.

Hiacinte uz mana loga

Hiacinte uz palodzes vāzē
Smaržo saldi, jo saldi...
Cik ilgi gan šogad ārēs
Vēl sals un putenis valdīs?

Sniega pārslas dejo aiz loga,
Nāk ar hiacinti sasveicināties,
Gaisma, blāva un šaudīga, lodā,
Kad ar vēju ballējas sniegs.

Jau manā istabā pavasaris,
Kaut ārēs puteņo sniegs!
Var mazus brīnumus darīt
Viens trausls un smaržojošs zieds...

Hiacinte kā rožaina svece
Baltajā ziemas krēslā
Sirdī prieku un cerību dedz,
Un to, ka pavasaris reiz atnāks, mums vēsta.

Marta rokenrols

Saule kā rožaina tulpe
Šorīt pamalē aust,
Zem ledus segām drīz modīsies upes,
Un vairs nebūs pat ziemeļvējš auksts.

Briest nemiers pumpurā katrā,
Un zemes dzīlēs tas rūgst,
Saules sildošo glāstu skarta,
Baltā ziemas godība kūst.

Raud lāsteka briljanta asaras,
Kā kristāla zvaniņš strazda balss trīc,
Paužot vēsti no pavasara:
“Es nākšu, es nākšu jau drīz!”

Pa baltu ceļu es arī nāku,
Rokās tulpes liesmo kā uguns sārts...
Un mana sirds bungo ritmu traku
Kā rokenrolu – tā bungo vien marts...

Nav laika!

Dienas vāveres ritenī maļas,
Un laika upe nes arvien ātrāk...
Liekas – agrāk zāle bija košāk zaļa,
Bet laika nepietika ne toreiz, ne tagad...

Ikdienas dzīve – trauksmaina, skarba,
Bieži izbāl draudzības, tuvāko saites,
Pārāk maz laika un pārāk daudz darba,
Kurā reizēm paši no sevis cenšamies aizbēgt...

Vai pensijā beidzot būs miers,
Kad varēs baudīt vien mākslu un brīvi?
Ja no pensijas tādai dzīvei pietiek
Un kauli no sāpēm nepaliks stīvi...

Ja ucināt mazbērnus nāksies,
Kad gan pašam sev pietiks laika?
Bet cits uz teātri tiek tāpēc vien,
Ka biļetes nopērk bērni, nav centi jāskaita...

Dažs no pensijas lielus mazbērnus stutē –
Savējie taču ir tik un tā!
Cits negrib justies lieka mute
Un strādā kā papa Karlo, līdz krīt nespēkā...

“Nav laika, nav laika, nav laika!”
Arvien biežāk no visiem dzird...
Bet neatgūt nokavēta laba vārda, ne smaida...
Vārdus nokavētos kā nastu nes sirds...

Smilšu pulkstenis

Cik laiks atlikušais ir vērts?
Katrs mirklis ar ukraiņu asinīm pirkts!
Un to pašu var aizjūrā paspēlēt
Kāds, kas nezina, kur tēva miljardus likt...

Mums nav, kur atkāpties, nav, kur bēgt,
Saule rietumos lēni, bet riet...
Austrumos glūn asinskārs zvērs,
Un par mūsu atlikušo mūžu citi bojā iet...

Kur mācīsies nākamie karavīri,
Kur nākamās karavīru mātes?
Vai tie, kas jau uzaug kā briti vai īri,
Par senču zemi galvas nolikt gribēs?

Vai tie uzpirkti ir, vai glupi,
Kas savu tautu no zemes laukā triec?
Vai cer, ka kovboji noliks galvas par Zilupi,
Bet kāpēc viņiem jāsmēļ ūdens, kas mūsējo izliets?

Mūsu smilšu pulkstenī nebirst smiltis,
Tajā ukraiņu asinis plūst,
Un mūsu dzīve turpināsies tik ilgi,
Kamēr viņi savas dzīvības atdos par mums...

Bites un lācis

Kā lai briedis ar vilku ved sarunas?
Kā lai bites tās ved ar lāci?
Sēžot drošībā, viegli ir parunāt,
No tūkstošiem jūdžu tāluma mācīt...

Bitēm ir viens veids, kā ar lāci parunāt,
Jo citu valodu nesaprot zvērs –
Lai nelien postīt sveša labuma,
Tās bez žēluma varmāku dzels.

Reizēm šķiet, ka bitēm vairāk prāta
Nekā pasaules varenajiem,
Kuriem zinības galvā daudz krātas,
Bet laikam jau ķīselī saiet...

Vai tagad katrs laupītājs drīkstēs
Iet citu mājās un ņemt, ko grib?
Ar tādu sprediķi jāiet uzrunāt bites,
Kad stropu lācis ir apgāzis!

Ukrainā baznīcas gruvešos irst,
Bet Rietumu Baznīca pati, bez šāviņiem, brūk...
Tikai vienu grib pajautāt sirds:
“Vai Dievs runāt ar sātanu mācīja mūs?”

Ļaunā spēle

Taisnība tiem, kuri savas mājas
Aizstāv pret laupītājiem,
Un lai arī cik grūti te klājas,
Vēl ļaunāk starp lodēm un gruvešiem.

Mānīgā miera laiks nu ir beidzies,
Bet, kur vilks medī, tur lapsai tiek,
Un lapsai vistu fermā ir veicies,
Kamēr vilks šurp nenāk un neaiztiek...

Bet velnam savējie ir abās pusēs,
Ne tas, kurš uzvarēs, viņam no svara,
Un reiz arī zemes ķēniņš tiks upurēts,
Jo viņu vien izmanto ne jau cilvēku vara...

Mēs esam vien mirstīgas čaulas,
Kas ierautas ļaunu eņģeļu spēlē,
Kamēr abās frontes pusēs tiek salauzts
Tas, kas visām tautām kopīgs un svēts...

Kad ļaunums plosās

Neko nelīdzēs mūmiju aprakt,
Ne apses mietu cauri tai dzīt,
Neko nedos akmens tēlus nojaukt,
Jo ideja dzīvo prātos un sirdīs.

Cars ir nemirstīgs vampīrs,
Kā čūska nomaina ādu,
Dziņu laupīt, pakļaut un valdīt
Nevar nošaut ar lodi nekādu.

Vai tiešām čūskai dots zvērests
Uz septiņām paaudzēm saista?
Vai asins upes nekad neaizsērēs?
Cik tad Zemei vēl atlicis laika?

Varbūt cilvēku tiešām par daudz,
Un ļaunums vajadzīgs kā sanitārs?
Vai tādēļ viņam plosīties ļauts?
Bet kā lai pieņem to cilvēka prāts?

Ja cilvēce ir vien daļa no ekosistēmas,
Tad biedējoši skaidrs viss kļūst...
Cilvēku nekas nešķir no zvēra,
Ja atmests tiek Glābēja krusts...

Skarbi un asi

Mēs nevaram iznīdēt cilvēka dabu,
Mēs to nespējam mainīt,
Nelīdz ar prātu šķirt ļaunu un labu,
Nepietiek lasīt par Jēzu un Raini.

Ir vajadzīgs vēl kaut kas,
Un ne jau katram tas dots –
Ar sirdi just, ka nav nekas,
Nekas tāds, ar ko visu var attaisnot.

Bet cilvēks vienmēr kaut ko atrod –
Kādu vadoni, ideju, mērķi,
Kas pret sirdsapziņu līdz kā vairogs,
Kā cimdi rokām, ko asinīs mērk...

Un vienmēr notiek viens un tas pats,
Tikai vadoņi, mērķi un idejas mainās...
Man pat liekas, ka Dieva skats
Sen jau novērsts no pretīgās ainas.

Sodomai un Gomorai pāri
Dievs lika uguns lietum līt,
Un ir vietas, kur līst šodien arī,
Bet vai uz to, kurš sodu pelnījis?

Varbūt, ka nepieēdināms lācis
Par soģi ir pārējiem celts?
Bet kurš viņu pašu izmācīs?
Vai dūmu sēne, kas galvu līdz mākoņiem cels?

Man sen jau šī pasaule riebjas,
Bet projām ved tikai viens ceļš...
Un varbūt sods ir būt kā zāles stiebram –
Kaut vai tanki brauc pāri, atkal galvu celt...

Maldugunis

Es meklēju gaismu tumsā,
Taču atradu maldugunis
Un zvērošas acis briesmonim klusam,
Kas no bezdibeņa glūn.

Es gribēju degt gaismu tumsā,
Bet sacēlu ugunsgrēku,
Dzirksteles lēca kā ugunsblusas,
Un sava tīruma augļus es pelnos vērtu.

Es gribēju nest gaismu tumsā,
Taču tajā apmaldijos pats,
Un tā par malduguni kļuva
Manas iecerētās bākas acs.

Velnišķīgs sapnis **(Jura Helda motīvs)**

Es redzēju sapnī, ka velniņš sarkans
Lika spalvainu roku uz pleca man,
Viņš teica: “Zirgu nomainīt steidz!
Vai neredzi, ka tas jau beigts?”

Es teicu: “Kā krauklis tu neķerc te man,
Te nedimdi kā bēru zvans!
Es zirgu nomainīju jau sen,
Un citā virzienā sirds mani dzen!”

Mans zirgs nu ir Pegazs baltspārnots,
Ar viņu traukšos es debesu augstumos,
Lai visu krāsu velni sit viens otru nost,
Ja vien uz mani tas neattiektos!

Par mani smejas un zobus spīdina velns:
“Ir zināma taisnība sen:
Vēl neviens putns nav palicis debesīs,
Kas grib uz mākoņa sēdēt, tas nokritis!”

Kad visu krāsu velni kaujas uz zemes šīs,
Tad it neviens balts vairs nepaliks!
Kurš grib būt balts kā eņģelis debesīs,
Tam šeit nav vietas, lai dodas turp drīz!

Man sapnī biķeri pasniedza velns,
Un biķerī dzirkstīja vīns gluži melns.
Viņš teica: “Kurš gan mani atpazīs,
Kad starp citiem velniem nākšu kā eņģelis brīnišķīgs?”

Senajai biedrenei

Pagājuši astoņi gadi,
Un tagad viss ir savādāk...
Vai tiešām ceri, ka mēs abi
Varētu visu no jauna sākt?

Vienā upē divreiz neiekāpsi,
Izlietu ūdeni nesasmelt...
Uz kurieni tu ar beigtu zirgu jāsi?
Nokaltis koks vairs augļus nenes.

Dzīvei nav kļūdu labojuma,
Tā nav pils, ko var restaurēt,
Uz jaunām ostām straume nes projām,
Bet saskābušu zupu sildīt nav vērts.

Viss ir bijis, kad tam bija jābūt,
Jo citādi šodiena nebūtu tāda, kā ir,
Un es negribu, lai citādi būtu,
Jo, lai jaunas lapas plauktu, vecām nākas birt.

Pārdomas barojot baložus

Baloži pelēkos uzvalkos
Kā Saeimas deputāti
Pie mana loga klaudzināt prot,
Nāk maizes drupaču nodokļus vākt.

Pa vidu daži ir brūni,
Viens otrs gandrīz balts,
Uz to pārējie īdzīgi glūn:
“Kā viņam tik gaišam te būt ir ļauts?”

Bet vairums pelēki raibi
Un gandrīz vienādi šķiet,
Visi grib tikai nodevas gaidīt,
Nekaunas barotājam uz galvas šķiest...

Apzinīgi kā nodokļus maksāt
Un, kad vajag, aiziet nobalsot,
Neaizmirstu, gluži tāpat,
Arī baložus pabarot.

Kaut reizēm tie gluži līdz kaklam,
Un bieži tos lamāju es,
Katru rītu atkal un atkal
Vispirms baložiem dodu ēst.

Ar brokastīm un “Rīta Panorāmu”
Sākas man katra diena,
Cenšos noturēt garu rāmu,
Lai neļautu lēkāt spiedienam.

Katru rītu, barojot baložus,
Jautāju sev: “Kādēļ man to vajag?”
Bet sauklim iet uz vēlēšanām arī padodos
Aiz pieraduma, neticot, ka var būt labāk...

Trīs vīri debesu krogā

Puškins ar Vāgneru sēdēja
Uz mīkstiem mākoņu krēsliem,
Saulrieta vīnu glāzēs lēja
Un tās tukšoja, raugoties lejā.

Vāgners Puškinu kaitināja:
“Cik tev atņem, tik iedod man,
Šeit septiņus gadsimtus radusi mājas,
Manas tautas atbalss vietvārdos skan.

Vai mūsējo zābaks ir vieglāks,
Vai pātaga maigāk glāsta?
Vienmēr paliks Rīgā ielas,
Kas par mūsu kundzību stāsta.”

Starp mākoņiem Broce galvu pabāza
Un teica: “Pret manu gribu esmu jaukts iekšā!”
Bet Puškins viņam pielēja glāzi
Un pasniedza, uzsaucot: “Priekā!”

“Man pieder sestā daļa no zemeslodes,
Kur katrā pilsētā manu ielu min,
Bet manu vārdu un daiļradi nevar nodzēst,
Jo visa cilvēce to jau gadsimtiem zin.

Tu skaistas gleznas esi radījis, Johan,
Un tajās raudzīties prieks,
Līdz šim tu nebiji zināms man,
Bet nu lai pie mūsu galda aicināts tiec!

Pasniedz viņam ikru maizīti, Rihard,
Lai puisis te nejūtas lieks!
Un par to iedzersim, lai viņa vārds
Nekad no Rīgas padzīts netiek!

Nekad nevar zināt, kā vēstures rats,
Uz kuru pusi pagriezīsies,
Te ļaudis līdz katram vējam lokās,
Bet Latvijas pilsētā visi mēs viesi.”

Puškins ar Vāgneru debesu krogā
Uz Broces veselību dzēra,
Un laimests krita viņam rokās,
Šodien Vāgners banku turēja...

Raiņa asaras

Antiņš pūš stabulīti,
Krauklis koklē ozolā,
Pārējie melnsvārcīši
Braši dzied sekstetā.

Lipsts un Bierns tribīnēs
Viens uz otru bļauj, cik māk,
Melnais princis, smīnēdams,
Gunij malku piešauj klāt.

Saulcerīte gluži plika
Vēl uz ziliem lediem dus
Būrītī no skaidra stikla
Kaut ko cenšas noslēpt mums.

Ai, tik dārgu zelta zirgu
Vien bāliņi nopirkt māk!
Citur tādu desās dzītu,
Bet mēs pirsim, Melno māt!

Kādam dusmas, kādam smiekli,
Citam sen vienalga viss,
Kādam ūdens acīs riešas viegli,
Bet akmens vīram plakstos sasalis...

Vai akmenim ir jāsāk raudāt,
Vai mirušajiem jāceļas?
Nosarmojušām acīm raugās
Rainis, kurš vis nesmejas...

Ja dots uzdevums dzejot laikmetīgi

Ir nogalināts dzejnieks,
Uz mutes guļ sarkanā peļķē,
No rīta pēc bohēmas atrasts tiek,
Blakus sasista vāze ar neļķēm.

Ir nogalināti dzejoļi,
Kas vēl neuzrakstīti,
Droši vien daudzi kā oļi
Vai smilšu graudi jūrmalas smiltīs.

Nu ierosinās krimināllietu!
Mūza izsauca policiju:
“Atrodiet, kurš novāca dzejnieku,
Kamēr līdz šņabja bodei aizgājusi biju!”

Atbrauca policija,
Un mūza atvēra durvis,
Bet vien sarkanu peļķi ieraudzīja
Likuma kalpi, jo liķis bij' zudis!

Ak, vai! Kurš novāca dzejnieku
Un viņa dzejoļus, vēl neuzrakstītus?
Mūza saļimst kā ar trieku,
Inspektors viņu ķer, jo šī krīt.

Pēkšņi atveras ķemertiņa durvis,
Un mūzu sauc pazīstama balss:
“Tu pēc šņabja velcies tik gurdi,
Ka ātrāk par tevi pienāks pasaules gals!

Nolādētais kečups izlija zemē,
Paslīdēju un nogāzos es,
Kad pamodos, gribēju tevi meklēt,
Bet nebija no tevis ne vēsts!”

Likuma kalpiem apmācās vaigs,
Un dusmīgā balsī teica galvenais:
“Nekādi joki te nebūs vairs!
Par viltus izsaukumu – sods tiesiskais!”

Stambula

Varavīksne pār manu zemi
Vairs Dieva svētību neapsola,
Būt akliem, kurliem un mēmiem
Stambulas celtnieki mācīs no skolas sola.

Vienus tautas bendes nopel, citus ceļ godā,
Un atkal pa riņķi kā noburti ejam,
Nopeltais pieklusis tepat vien lodā,
Bet slavētais nožņaudz klusi, ar smaidu sejā...

Sārta čūska nometusi ādu,
Nu trijās krāsās tai zvīņas mirdz,
Bet otru, ar septiņām krāsām klātu,
Ir pavēlēts auklēt pie sirds.

Šorīt pamodos noplūdis sviedriem,
Ak, tas taču bija vien murgs,
Ka septiņkrāsu čūsku pielūgt aizliegs
Un īstu Stambulu ar pusmēnešiem te uzbūvēs turks!

Never durvis tumsai vaļā!

Never durvis tumsai vaļā,
Ja pie sirds tā pieklauvē!
Tumsai tikai svaiga gaļa
Ir ievainota dvēsele.

Tumsa tevi nemierinās,
Tikai indi brūcēs lies,
Brūces plēst ir tumsas ziņā,
Tur šī kā muša tārpus vieš.

Tumsa ložņā izsalkusi,
Meklē siržu asinis,
Vairs durvis aizvērt nepagūsi,
Ja nebūsi šo laikus pazinis!

Never durvis tumsai vaļā,
Ja pie sirds tā pieklauvē!
Izvēle ir tavā daļā,
Ar izsalkušu vilku nekaulē!

Tumsa ir tikai puse

Vai tādēļ puķes vairs nedrīkst ziedēt
Un saulei spīdēt būs liegts,
Ka tu mūs ar postu biedē,
Kā pūce melnā naktī kliez?

Vai tādēļ dzīvot nav vērts
Un viss, ko darām, ir nieki,
Ja tu kā vārna kapsētā ķerc
Un centies noknābt katru prieku?

Kuram viegli šai pasaulē,
Kurš asaras nepazīst?
Tu visur maskas vien meklē,
Liekas – nekas tev nav labs, ne īsts.

Kas gan var izaugt zemē,
Kuru nemitīgi kārpa?
Kā gan lai sadzīst rētas,
Ja tās plosa atkal un atkal?

Vai tu pat mēnesi gribi nozagt?
Kāpēc ne arī sauli?
Lai tad paliek vien melna nakts,
Un tad visi tev līdzī kauksim!

Tavas vaimanas katarsi nesniedz,
Bet sapin dvēselei spārnus kā zirnekļa tīkls,
Tu no patiesības vien tumšo pusi griez
Un to uzdod par vienīgo īsto.

Taču tumsa ir tikai puse,
Un skumju uzdevums – dvēseli dziedēt,
Tomēr tavas gaudu dziesmas par gaismu klusē
Un cenšas to dvēselēs nodzēst, ne iedegt...

* katarse – attīrīšanās, emocionāla dziedināšana caur līdzpārdzīvojumu (sengrieķu valodā)

Pavasari neaizliegt!

Ķirši un ābeles zied,
Nejautājot vai ir vērts,
Arī strazdi tik un tā dzied,
Lai cik nejauki vārna ķērc.

Kurš var saskaitīt vēja ziedus
Vai tos, kurus nokož salna?
Kurš gan ķiršiem tādēļ plaukt liegtu?
Tad jau nebūtu ražas saldās...

Vai tādēļ putni ligzdas vairs nevīs,
Ja reizēm tās izposta kāds?
Un katrs koks, kamēr vien dzīvs,
Vērs jaunus pumpurus citugad!

Strazdi neklausās vārnu lāstos,
Ne žēlabās, ko vaid pūce,
Tumsā draudus tiem klāstot,
Strazdi neklausā tos, kas par gaismu klusē.

Arī saule un mēness tik un tā spīd,
Tie neliekas zināt par mākoņiem,
Kas agri vai vēlu izklīst,
Jo gaismai spīdēt nevar aizliegt neviens!

Neviens mākonis nenožags sauli,
Arī mēnestiņu neviens,
Lai vārna ķērc un salna kož līdz kauliem,
Pavasari tie neaizliegs!

Mīlestības gaisma

Kad mīlestības gaismā
Pasaule tev laistās,
Gribas apskaut Zemeslodi,
Sildīt plaukstā kā mazu oli.

Kā Franciskam no Asīzes
Visu cilvēci gribas mīlēt,
Satikt ļaunāko ienaidnieku,
Lai viņam roku sniegtu.

Spētu klaidonim durvis vērt
Un kopā vīnu dzert,
Atdot mēteli savu,
Lai viņam vairāk nesaltu.

Kā ziedošs ķiršu koks,
Pavasārī ziedus atverot,
Mīlestību kā ziedputekšņus kaisīt,
Lai visi priecājas, cik skaisti!

Mīlestības gaismā
Pasaule šķiet tik skaista!
Putekļi pārtop dimantos,
Ja piesaulē tos uzlūko!

Jā, tādu mīlestību
Dzīvē īstenot spēka nepietiktu,
Sajūtas viegli vārdos paust,
Bet pārvērst darbos – tas par daudz!

Vahtangam Kikabidzem

Atvadu sveiciens no saulainās Gruzijas
Pāri sniegotiem kalniem un mežiem trauc,
Skan radio veca melodija,
Un dziesma silda sirdi kā vīna malks.

Sirsnīga balss un dziesma kā vīns
Silda sirdi šajā saltajā dienā,
Bet smeldzē ietrīsas sirds,
Jo mūs ir atstājusi zvaigzne vēl viena.

Rūgts ir šis malks, jo rūgtas ir skumjas,
Kas piepilda sirdi šodien...
Lai tev zilajā debesu jumā
Starp citām zvaigznēm ir silti arvien!

Vulkāna ēnā

Nauda nesmird, un katrs sev tuvāks,
Un taisnība jau katram sava,
Retais mācās no citu kļūdām,
Bet vēl retāk no savām.

Mēs barojam zvēru, kas mūs reiz aprīs,
Lai šodien pašiem nav jācieš bads,
Un desas luņķis jau garšīgs,
Ja nezini, no kā taisīts ir tas.

Ja ir dienišķā desa un maize,
Tad jau nevajag vairāk nekā,
Ja nu vien ar ko noskalot bailes,
Ka jebkurā brīdī mums atņemt var tās...

Vai lācis bitēm ir draugs,
Vai baložiem izsalcis vanags?
Pie vulkāna kupli vīnogas aug,
Taču vīnakaļns Pompeju likteni glabā...

Mēs dzīvojam vulkāna ēnā,
Jo senčiem zemīti deva šeit Dievs,
Mums draud ar ātru nāvi, kamēr mirstam lēnā,
Bet mums nav cita ceļa, kā nepadoties...

Sniegpārslu deļa

Tūkstošiem sniega pārslu
Apsedz zemi un dara to baltu,
Tūkstošiem sniega pārslu
Krīt, it kā debesu dzirnavas mākoņus maltu.

Pārslu tūkstoši virpuļo deļā,
Nodzēš dienu, jau pirms saule riet,
Un šķiet, ka viņas par cilvēkiem smejas,
Skatu un ceļu aizputinot ciet.

Ai, sniega pārslas, par ko gan jūs smejat?
Vai ir debesīs palikusi kaut viena?
Jūs visas esat rotāļietas vējam,
Un jūsu dzīve ir īsāka vēl nekā ziema...

Bet sniegpārslas tikai bezbēdīgi deļo,
Kamēr uz zemes nespēkā krīt...
Nevainīgi baltie ziedi aukstajos vējos,
Kuru tīro daili ļaudis ar zābakiem mīs...

Sniega pārslas tavā logā (Vārkavas meitenei)

Baltām sniega pārslām līdzī
Baltas domas skrien,
Lai top starp divām sirdīm
Gaismas pavediens!

Lai sniega pārsla tev uz vaiga
Siltā elpā kūst
Un atgādina tev mani maiga
Tā kā pirmais skūpst!

Cik līksmi ielas spuldžu gaismā
Sniega pārslas dej!
Tās aizrauj melodijā skaistā
Spirgtais vakarvējš.

Nu lai tev šūpļa dziesmu nodzied
Šonakt vakarvējš,
Kad siltā zelta gaisma nodziest,
Sapnis līdzī nes!

Kad mazās sniega pārslas
Tavā logā šonakt krīt,
Lai šūpuļdziesma sapnī tevi vada,
Līdz aust rožains rīts!

Vīna upe tavās lūpās

Kvēlo tavas lūpas
Košas kā sarkanvīns...
Ai, auglis nenoplūktais,
Kura garšu Ieva zin!

Kā roze tava mute
Asinssārta zied,
Cik ūdens valgmi upe,
Tik tā spēj saldmi sniegt.

Es klausos tavos vārdos,
Kās kā salda vīna upe plūst;
Vīns tavas lūpas sārto,
Un tavā saldmē ledus kūst...

Sapņu runcis

Aiz tumši zilā nakts samta
Un sudraba zvaigžņu sietiem
Apmaldijies sapnis blandās,
Viņam gaismas nepietiek.

Viņš slēpjas tumsā kā runcis,
Kā peļu junkurs gar logiem klīst
Ar samta zābakiem klusi,
Tādēļ viņu nesadzird.

Viņš pieglaužas gluži kā kaķis
Un sildās pie tavas sirds,
Bet tad mazā gaismiņā aši
Viņu aiznesīs projām rīts.

Tu pamodīsies un aizskarsi vaigus,
Kurus kutinājušas runča ūsas,
Cenšoties atminēties ko skaistu,
Kas pazudis naktī klusā...

Ēdelveisa zieds

Vai mežā man skriet līdz vilkiem,
Vai naktī uz mēnesi kaut?
Bez vārdiem un skatieniem siltiem
Pat pie iekurtas krāsns ir auksts...

Vai traukties mākoņos kā vētrasputnam,
Pikēt virs bangām, līdz padodas spārni?
Reizēm klusums baigāk par pārkonu runā,
Un troksnī vieglāk ir sevi māt...

Jūras dzelmē pērles un zelts zemes dzīlēs,
Bet ko gan tas viss var man sniegt?
Viena sirds, kuru nav ļauts mīlēt,
Kā nepieejamā korē ēdelveisa zieds...

Par zvaigzni debess pamalē

Kad beigšu klejot šajā pasaulē,
Kas arvien svešāka man šķiet,
Es gribu kļūt par zvaigzni debess pamalē
Un naktī liegu gaismu liet.

Es gribu rādīt ceļu jūrniekiem
Un karavānām tuksnesī,
Līdz zemei gaismas kāpnes sliet –
Pa tām sapņi prieku nonesīs.

Es gribu spīdēt vientuļajiem dzejniekiem,
Tiem sirdīs ilgu šautras durt,
Likt viņu sirdīm aizdegties,
Un tajās ilgu guni kurt.

Ar staru pirkstiem noglāstīt
Es vēlos tavus plakstus miegā,
Un, kad tu man līdzās stāsi debesīs,
Lai mēs viens otram pretī starus sniedzam...

Sirds eglītē

Sniegputenī zvaniņš skan,
Ceļu rāda man,
Pār apsnigušiem plašumiem
Domas pie tevis skrien.

Lai nebūtu tev auksti
Šajos Ziemsvētkos,
Kad apsniguši meži, lauki,
Pie tevis atsteidzos.

Es neesmu Salavecis,
Ne arī eņģelis,
Bet tev pieder mani pleci,
Manas rokas, prāts un sirds.

Ziemassvētku eglē zaļā
Zaigo stikla bumbas visās krāsās,
Manu sirdi kar tai galā,
Apkuri nevajadzēs – sirds tik karsta.

Pa ceļiem aizputinātiem
Ar ziemleņķu spārniem
Pie tevis steidzos es,
Sirds mana ziemu izkausēs.

Manu sirdi kar eglītē,
Tās kvēli nenodzēst,
Naktī kā spoža zvaigzne
Mūs mīlestības gaisma apmirdzēs.

Meitenei astotajā martā

Visskaistākos pavasara ziedus
Es vēlētos Tev šodien sniegt,
Lai sirdī Tavā prieku viestu,
Kad dārzs vēl dus pelēks vai klāj to balts sniegs.

Es vēlētos Tev būt šai dienā
Kā saules stars, kas liek pūpoliem vērties,
Lai Tavas daiļās acis mirdz priekā
Un vaigos ausmas sārtums Tev zied.

Bet Tu pati man esi kā saule,
Kā pasaulē skaistākais zieds,
Un tikai vienu domu sirds man auklē:
“Kaut varētu es Tev laimi sniegt!”

Ceļš uz sirdi

Es taisu sev trepes pie tevis
No dzejas rindām kā dēļiem,
Bet beigās izrādās – pats pie sevis
Esmu viesiem šīs trepītes cēlis.

Es taisu sev durvis pie tevis,
Dzeja ir atslēga, slēdzene – sirds,
Un atkal izrādās – pats pie sevis
Esmu ciemiņiem durvis vēris...

Es taisu sev ceļu pie tevis,
Ar dzejas vārdiem bruģēju to,
Taču atkal izrādās, ka vien pie sevis
Citiem ceļu esmu nobruģējis...

Zudušajai

Skrejošu vilcienu nepanākt,
Izlietu ūdeni vairs nesasmelt,
Un par kritušām lapām
Saules gaismā top troļļu zelts.

Ceļzvaigzne izrādās malduguns,
Apsolītā zeme – mirāža tuksnesī,
Vien migla paliek starp mums,
Purvos un tuksnešos sētais jau neuzdīgs...

Tu manai sirdij devi Ikara spārnus –
Tie cēla augšup, līdz izkusa saulē,
Es degu un planēju, sevi mānot,
Ka tas nav kritiens, jo apžilbu es...

Uz mākoņa nesēž neviens putns,
Un reiz dubļos krīt lapu zelts, ko nes vējš,
Arī baltās ziemas rotas un mežģīnes kūst,
Laiks pat zvaigznes debesis dzēš...

Vai var sacīt, ka viss bijis vērtīgs,
Pēc piena šauts un vēja zieds,
Ja maldu ceļš, mīlestības zeltīts,
Par skaistu dziesmu padarīts tiek?

Mūžīgā dilemma

Vai gan tādēļ tu sūtīti
Esi uz planētas šīs,
Lai ziedotos misijai vienai,
Vai daudzām nepietiek vietas?

Vērtīgāks, ko dāvājis Gars,
Vai tas, ko paveikt uz Zemes var?
Pienākums dzīvot Mūžībai,
Vai laicīgā dzīve, kas ātri gaist?

Varbūt abus var apvienot,
Lai neciestu viens, ne otrs?
Cilvēkam šķautnes tik daudzas,
Cik zvaigžņu no debesīm raugās.

Kad Dieviņš sodīt mūs vēlas,
Piepilda lūgšanas, tikai vēlāk...
Visi pirksti vienādi sāp,
Vai jāizvēlas, kurš mazāk dārgs?

Cilvēks burbulī

Vai galvu bāzt smiltīs kā strausam,
Izliekoties nezinām, kas notiek laukā?
Vai kā pērtiķim galvu ar plaukstām segt,
Nerunāt, nedzirdēt, neredzēt?

Virtuālie burbuļi koši,
Tajos dzīvot šķiet labi un droši,
Bēdāt, kas notiek ārā? Tā tik vēl trūka!
Ne mana druva tā, ne mana cūka!

“Lai tur suņi vai šakāļi rej,
Tu ar savu karavānu tālāk ej!
Atceries – barā ganās tikai aitas,
Bet vientuļš ērglis planē augstu gaisā!”

Kā kurmis alā, kā gliemezis čaulā,
Nelicies zināt, kas notiek laukā,
Sēdi stikla kalnā, ziloņkaula tornī,
Lai tur ārā kaut Ragnarjorks noris!

Bet tur ārā jau Ragnarjorks notiek,
Jau daudzus mūžus, ne tikai šodien,
Bēgt vai slēpties te nelīdzēs –
Tik un tā pie tavām durvīm reiz piekļauvēs...

Kas vakar bija tālu, tas šodien ir līdzās,
Pilns vadzis lūzīs vēlāk vai drīzāk,
Kad nežēlīgais Marss savus zibeņus metīs,
Vai tu domā, ka viņš tavu burbuli nesaplēsīs?

* Ragnarjorks – seno ģermāņu mitoloģijā pasaules gals, kad notiks izšķirošā cīņa starp labo un ļauno, karš starp dieviem un briesmoņiem.

Marss – seno romiešu kara dievs.

Raudošo priedi noskūpstā sals

Mierinot raudošo priedi,
Viņu noskūpstījis ir sals,
Nu viņai zaros kristāla ziedi,
Ar mirdzošu pārli rotāts ik skujai gals.

Vai vēl ilgi šīs kristāla rotas
Mirdzēs priedes zaļajā tērpā?
Vai drīz viņa atkal kā slapja slota
Mēzīs lietus mākoņus vētrā?

Nu katrs čiekurs kā kristāla zvaniņš
Mirdz ledus kažokā spožā,
Bet šis skaistums ir mājīgs,
Jo februāris jau projām pošas.

Drīz katra čiekura ledus bruņas
Saule noģērbs ar siltiem stariem,
Bet pārles, kuras viz skujās,
Salasīs pavasaris.

Kad pavasara brīnišķīgie ziedi
Un maigi zaļas lapiņas plauks,
Neviens neatcerēsies vairs priedi,
Kura spēj būt krāšņa vien tad, kad ir auksts.

Taču dabas ritums griežas pa apli,
Un, ja priede ziemā atkal skums,
Ledus rotā mirdzēs zari slapji,
Lai sirdis no dailes iesmelgtos mums.

Ziemas pasaka mežā

Kad Lauskis pa mežu staigā
Un salā pietvikst pat saule,
Ziemeļvējš rozēs dedz vaigā,
Izsalkuši putni pie logiem klauvē.

Ezītis alā vāra mežrožu tēju,
Ciemos gaida vāverīti un zaķi,
Tie abi brien pa sniegu pret ziemeļvēju,
Bet ezītis ābolmaizi cep ar brūkleņu zapti.

Zaķis un vāvere cauri eglainei spraucas,
Kaut putenis zemi ar debesīm griež,
Trakā dejā sniegpārslas traucas,
Noslēpj pēdas, lai vilks un lapsa neuziet.

Niknā pūce savā dobumā sēž
Un ārā nebāž knābi liko,
Jo sniegpārslas acīs sveiž vējš,
Kad ziema un putenis balli rīko.

Drīz jau pieklauvē draugi pie durvīm,
Un ezītis priecīgs tās vaļā ver,
Vāverei rieksti ir līdzī kurvī,
Bet zaķim rabarberu vīns, ko dzert.

Visu nakti spēlēs domino draugi,
Stāstīs pasakas, dziedās dziesmas,
Tās pie loga klausīsies pat ziemeļvējš un Lauskis,
Un priecīgi dejos dzirksteles kamīna liesmās.

Norims putenis, mēness šūposies eglē,
Un viņu par pīrāgu noturēs muļķa vilks,
Kurš visu nakti velti zaķa pēdas meklēs
Un garu žēlabu dziesmu līdz rītausmai vilks...

Eža bērni

Manā dārzā rītos skaistos,
Daudz brīnumu var novērot,
Šoreiz, dobē puķes laistot,
Sešiem kamoliņiem uzdūros.

Seši mazi kamoliņi
Brūnos dadža uzvalkos,
Skat, cik mīlīgi ir viņi!
Nu, kā gan lai dzenu prom?

Mazām, melnām acīm kā ogas,
Izbijušies manī raugās,
Bet man pēc telefona sniedzas roka,
Jo gribu nobildēt un ielikt “Draugos.”

Seši mazi kamoliņi,
Manā dārzā laipni lūgti!
Palieciet, cik ilgi gribat,
Jums azaida šeit nekad netrūks!

Gan vaboles, gan kādu gliemezīti
Un reizēm kādu peli arī
Jūs manās dobēs atradīsiet,
Un, ja spēsiet noķert, arī vardi.

Bet desertā es neskopošos
Un atstāšu jums piena pilnu bļodu,
Tādēļ palieciēt pie manis droši –
Es atļauju labprāt jums dodu.

Seši kamoliņi mazi
Tagad manā dārzā dzīvos,
Apaļi un spuraini kā dadži
Tipinās pa dobēm klusos rītos.

Peonijas dziesma (Annas Sakses motīvs)

Es tevi gaidīšu kā Penelope,
Kā Solveiga, līdz bizēs iekrīt sniegs,
Kā Ona Taizeli, kam katru dienu cep
Gardākās pankūkas: “Ja nu viņš atgriezīsies?”

Es tevi gaidīšu, kad pārnāksi no takām,
Kas nezināmas un biedējošas man,
Jo dzīvē prieka nav bez mana Žaka,
Un tomēr ticu: “Reiz mums skanēs kāzu zvans!”

Es tevi gaidīšu, līdz stāsies mana elpa
Un acu gaisma lēni izdzīsīs...
Lai ļaudis teic, ka mana dzīve velta!
Tik un tā darišu, ko pavēl mana sirds!

Bet, ja tu pārnāksi, kad manis vairāk nebūs,
Tad tevi sagaidīs kā mana mīla, tik maigs zieds,
Uz mana kapa plauks, kā mana dzīve, neplūkts,
Lai tu pie mundiera, pie savas sirds to liec.

Pat, ja tu nepārnāc no bezjēdzīgā kara,
Kur godkāriģi mūdži tautas nāvē triec,
Mūs nespēs izšķirt zemes tumšās varas,
Jo ticu – debesīs, aiz zvaigznēm tiksimies!

Es pārnākšu

Es pārnākšu kā Odisejs no kara,
Kā Taizelis no zilās jūras tālēm,
Kā Pērs Gints no sava ceļojuma garā,
Kā pavasaris nāk pār sniegiem, ledus gālēm.

Tad prieka asaras tev līs kā palu straumes
Un gados krāto nastu aizskalos no sirds,
Kas atvērsies kā vizbuļziediņš plauksmē,
Dvēsele dziedās tev kā zilgmē cīrulis.

Es pārnākšu kā strazds uz dzimto birzi,
Kad baltas zvaigznes kaisa ķiršu koks,
Un balti uzziedēs mums katrs mirklis,
Kā pērnais sniegs tad zudīs gadu slogs.

Es pārnākšu un prom vairs neaiziešu,
Kad pats kā ķirsis maijā plaukšu balts,
Jo laika dzirnavās un laiku griežos
Tad pats es būšu gana slīpēts, malts...

Es vēlos kļūt par melodiju

Es vēlos kļūt par melodiju,
Ko mana dzimtā zeme sūta
Uz debesīm, kur Dieviņš zvaigznes sijā,
Un aiznes Viņam mūsu lūgšanas.

Es vēlos kļūt par melodiju,
Kas manu dzimto zemi vieno
Ar debesīm kā sudrabota dzija,
Ar ceļu, kas pludo zvaigžņu gaismas pienā.

Kā zvaigžņu gaisma vēlos izlīt,
Krist kā sniegpārslas, ko kaisa vējš
Un kaut mazlietiņ katrā sirdī
Kaut mazu gaismas dzirksti sēt.

Tā gaisma, tā jau nav no manis,
Tas mazumiņš, kas ir ko vērts,
No Dieva aizdots, iedegts manī,
Ko man atvēlētā laikā sēt...

Es vējam visu atdodu

Es vējam visu atdodu,
Ar asarām kas gūts,
Lai nebūtībā pazūd viss,
Trūkst važas, nokrīt jūgs!

Es vējam visu atdodu,
Kas rūgtumā ir gūts,
Kā pergamentu saloku,
Metu akacī, lai rūgst!

Es vējam visu atdodu,
Bez svētības kas gūts,
Kā saziēdējušu garozu,
Lai vārnas ēd vai suns!

Lai beidzas viss, kam jābeidzas,
Rūs lapu zelts, un vējš pūš auksts!
Jo dzīve tādēļ nebeidzas,
Dārzs maijā atkal plauks!

Viļa Kazaiņa piemiņai

Tu mūs atstāji vasaras sirdī,
Kad jāņzāļu smaržā un dziesmās trīs gaiss,
Un vienmēr paliks mūsu sirdīs
Tavs labestīgais un saulainais smaids.

Tu pa saulstaru ceļu pretī Mūžībai dodies,
Kur ziedu smarža un saules gaisma nepāriet,
Un mēs pavadām Tevi uz pēdējiem godiem,
Gribot labas domas un vārdus līdzī Tev sniegt.

Tu mūs atstāji vasaras sirdī,
Nu vasara Tev nekad nebeigsies...
Kā vasaras saulīti gaišuma dzirksti
Nu atmiņās uzturēt varam, ar tām sildīties.

Tāda ir dzīve

Mēs par likteni saucam apstākļus,
Kurus ne vienmēr var paredzēt, mainīt
Un to, ko ar tiem varam iesākt,
Vainot nevajag Dievu, ne zvaigznes...

Pati dzīve ir cīņa ar likteni,
Ja par likteni apstākļus sauc,
Reizēm ozolus pārdzīvo niedres un vīteņi,
No cīņas var izbēgt vien paliekot auksts...

Tas, kurš dzīvo, ir likteņa pretinieks,
Katrs elpas vilciens ir pretestība,
Bet Dievs ir ozols, ap kuru apvīties
Dvēsele atceras, kad trūkst atbalsta cita...

Mēs esam liktenim par spīti

Mūsu senči ceļu negrieza vikingiem,
Kas atkuģoja laupīt jūrai pāri,
Mūs pakļaut grūti bija krustnešiem,
Mūs neiznīdēja Ivana Bargā tatāri.

Zviedru dragūni un poļu huzāri
Izlaupīja un dalīja zemi mūsu,
Vācieši un krievi arī,
Bet mēs izturējām kā zāles stiebri,
kas pārdzīvo krusu...

Pēteris Lielais lika izkaut Vidzemi,
Bet mūsu senči slēpās tumšos egļu vēros...
Daudzi kāroja mūsu zemi jau izsenis,
Bet mēs izdzīvojām, uz brīvi cerot.

Daudzus katorgā dzina uz rītiem,
Uz mežonīgo tundru vai taigu,
Vieniem atgriezties pietika spēka un spīta,
Citi nekad vairs neredzēja mīļos vaigā...

Izdzīvot, izturēt, pārvarēt
Nežēlīgajam liktenim par spīti –
Tā ir senču gudrības vēsts:
“Par spīti liktenim esam vēl dzīvi.”

Dzīvas zivis peld pretī straumei,
Un zaļo koki, kas lokās, bet nelūst,
Salnai par spīti ābele ziedus auklē,
Nejautājot, cik augļu tai būs.

Dzīvība – tas ir liktenim spītēt,
Un mēs esam spītnieku tauta,
Vēl nav uzvarēts tas, kurš ir dzīvs vēl,
Un spīta mums vajadzēs daudz...

Papardes zieds mūsu sirdīs

Tikai vienu nakti reizi gadā
Trejās krāsās paparde zied,
Kad jāņuguns liesmo kalna galā
Un jāņabērni “Līgo” dzied.

Zelta, sudraba, dimanta krāsā
Īsās nakts tumsā plaukst zieds,
Par kuru skaistas pasakas stāsta
Un sensenās dziesmās dzied.

Tumši zaļo mežu biezokņu dzīlēs
Izsenis jauni ļaudis to meklēt iet,
Taču tikai tiem, kuri spēj nesavtīgi mīlēt,
Ir atrodams brīnišķais zieds.

Kurš to atrod, tas laimi uz mūžu
Tīrā, baltā linu nēzdogā sien,
Ar smaidu pārvarēt spēj brīžus rūgtus,
Un sniegt citiem gaismu, kuru atņemt nespēj neviens.

Trejdeviņām paaudzēm līdzī
Mantojumā šī gaisma nāk,
Un laimīgo pēcteči ar gaismu sirdī
Visgrūtākās dienas pārvarēt māk.

Kamēr šis gaišums no sendienām līdzī,
Rakstos, dziesmās un pasakās vīts,
Tiks pārmantots un kvēlos mūsu sirdīs,
Mūsu tauta Latvijā dzīvos un nezudīs!

Kad manis vairs nebūs

Es sadališos elektromagnētiskajos viļņos
Un radišu impulsus citu prātos,
Dažiem kļūšu par dziņu
Domas un izjūtas ietērt vārdos.

Mana čaula – tā kļūs par zemi
Un barību skaistām puķēm,
Bet šie ziedi būs mēmi,
Un par mani tie klusēs.

Vienīgi tie, kas vakaros klusos
Pēc kaut kā nesaprotama slāps,
Sen izdzisušu zvaigžņu čukstos
Sadzirdēs, kā skan mana balss...

Kolēgei no darba aizejot

Pavasaris auž tepiķi zaļu
Un to izrotā ziediem košiem...
Lai jau Sniega māte cīruļputeni maļ,
Saulainam ziedonim pretī ej droši!

Tevi pavada strazdu fanfaras,
Un bišu orķestris pūpolos nospēlē tušu,
Bet kā saules gaisma no pavasara
Tu vienmēr paliksi atmiņās mūsu!

Kolēģei II

Jau drīz ar rožainu sniegu
Ābeles Tavu ceļu kaisīs
Un zils ceriņš pasniegs laimes ziedu,
Kad bišu māte bērņus uz mielastu laidīs.

Tev priekšā ir ziedoņa dārzi,
Kur spēlē bišu orķestri, dzied strazdu kori,
Lai Tu jaunus apvāršņus sasniegt vari
Un visu labāko vēl tikai rodi!

Iet uz nākotni

Dzīvot nozīmē – iet uz nākotni,
Soli pa solim, vai gribi, vai nē...
Tu vari sapņot par teiksmaino sākotni,
Bet arvien tālāk no tās laiks mūs nes...

Reizēm atjaunot var skaistu ēku,
Ja zinošiem cilvēkiem resursu pietiek,
Bet nevienam pasaulē nav tādu spēku,
Lai varētu zudušu laikmetu atgriezt...

Varbūt kādreiz cilvēks izgudros zāles,
Kā vecumu novērst un mūžam jauns būt,
Varbūt reiz jābaidās nebūs no nāves,
Bet zudušos laikus vairs neatdos mums.

Es gribu doties pagātnē, satikt Raini,
Aspaziju un Kārli Skalbi,
Bet, vai zināt, kā laiks visu mainīs,
Mūsu dižgariem būtu saldi?

Nu, ko gan es stāstītu viņiem,
Ar ko gan iepriecētu viņus?
Un man arī – tieši tāpēc vien
Nemaz negribas nākotni zināt.

Tomēr dzīvot nozīmē – iet uz nākotni,
Soli pa solim, vai gribi, vai nē...
Vai laiks ir aplis, kas ved mūs uz sākotni?
Mums laika par maz, lai to saprastu mēs...

Draugiem un tuvajiem veltītais laiks

Laiku, kas aizvadīts kopā,
Atņemt nespēj nekas,
Ja vien paturam sirdī un kopjam
Kā pašu stādītus ziedus mīļas atmiņas.

Laiks, kas aizvadīts kopā,
Nepazudīs nekur,
Tas par gaišu dienu virkni atmiņā top
Un dvēseli silda kā ugunskurs.

Laiks, kas aizvadīts kopā,
Kā dzintara virkne vienmēr saistīs mūs,
Kad veltīsim labus vārdus un domas viens otram,
Tad šī dzintara virkne nekad nepārtrūks.

Tev pieder

Viens otram seko prieks un bēdas,
Bet kādēļ pēdējās min daudzskaitlī?
Viss, kas notiek, atstāj sirdī pēdas,
Vien rakstus šos ne katrs sapratīs.

Neviens nezina, kas priekšā gaida,
Nokavētos vilcienus vairs nepanākt,
Dzīve nav muiža sena, skaista,
Ne to restaurēt, ne no jauna sākt.

Tev pieder tikai tas, ko mīli,
Kam tici un kas padarīts,
Un atmiņas, kas tavu sirdi
Rudens un ziemas krēslā sasildīs.

Nepārstāsim sapņot!

Nepārstāsim sapņot!
Tā ir veldze dvēselei.
Vien atmiņās un sapņos
Dzīvo tas, kas noslēpts pasaulei.

Nepārstāsim sapņot!
Tā ir gaismas bagāža, kas vienmēr līdzi.
Kas atmiņās un sapņos zaļo,
Pat aukstākajās dienās sildīs!

Nepārstāsim sapņot!
Sapņi ir mūsu ceļarādītājs,
Un tas, kurš tavus sapņus saprot,
Tas ir tavs cilvēks īstais...